

Selles lehes:	Antsla gümnaasiumihoone renoveerimine noatera peal	Uued tuuled Linda rahvamajale haldaja otsingul	Roosiku külarahvas kogunes endise Lepistu koolimaja juurde	Kadri Veski meeldib oma töö ja Antsla kandi rahvas	Lusti lasteaias katsetatakse uut töökorraldust	Antsla vallavalitsus soovib kaitseministeeriumilt Nursipalu eest kolm miljonit leevendustasu	Antslas avatakse peagi Grossi toidupood
	lk 4	lk 5	lk 6	lk 7	lk 8	lk 9	lk 11

Meie vald on täidetud ägedate inimestega, igast soost ja vanusest: seda näitab ka asjaolu, et aastapremiate andmiseks ei tule tegusaid tegelasi tükutulega taga otsida, vaid nendest tekib suisa järjekord. Arvame Külalehes, et kõigi nominentide nimed ja tegevused tasuks veelkord püüna peale tõsta, kõik nad on eeskujuks ja kõik näitavad, et ka väikeses vallas leidub palju võimalusi eneseteostuseks, ühiskonda panustamiseks, huvitavateks tegevusteks.

Mõnikord on see väikeses vallas paremgi, kui suurtes kohtades, tihti piisab lihtsalt sellest, et käärid käised üles, hakkad tegutsema ning võtad naabrid-sõbrad-tuttavad kaasa, ei pea läbi tegema pikki tutvustamisi ja usalduse loomise voore. Just seepärast ongi väga tervitatav ka Antsla vallavolikogu otsus, et Võru maakonda pole mõtet üheks suureks vallaks ühendada. Tõesti, on palju huviseid, mis on Võrumaal ühised (regionaalne transport ja turism, Nursipalu, suurinvesteeringud), kuid nende huvide realiseerimine Võrus, Antslas või Rõuges on erinevad. Selleks, et ühised eesmärgid oleksid tõesti „ühised“, mitte ülalt-alla maakonnakeskuses otsustatud, ongi erinev haldusjaotus oluline, see, et ka väikeste kohtade inimestel oleks oma kodukoha suhtes oma hääl.

Nursipalu juhtum on sellesama põhimõtte illustatsioon riigi tasandil. „Kaitseministeerium ei pea lubadustest kinni“ on selle polügoni saaga tunnuslauseks olnud juba aastaid – ning just nimelt seetõttu, et ametnike seas on tekkinud omavaheline suhtluse, kuhu väljastpoolt eriarvamused ja teistsugune maailmapilt tihti sisse ei jõua. Seda saavadki ainult muuta kodanikud ise: läbi rahvaliidumiste, erakondade ja muude ühenduste oma huviseid kuuldavale tuues. Pole ime, et ka Antslas said tänased opositsioonierakonnad rohkem häält, sest nemad vastandusid „keskvõimu huviseid on alati olulisemad, küll me teame paremini“ suhtumisele, mida tänased võimuerakonnad selles küsimuses jätkavad. Kuid ega siin muud teha olegi, kui seljad kokku panna, muud erimeelsused unustada ning kindlaks jääda lähtekohale „kuni vähemalt üks meist pole rahul, pole keegi rahul“, musketäride üks-kõigi-kõik-ühe-eest printsiibi kohaselt.

Muidugi, väikeses vallas esindavad kohalike huve adekvaatselt vaid siis, kui nende üle on asjalik järelevalve, mida ka Külaleht püüab jõudumööda teha. Valimised ei anna juhtidele blankovekslit „las teevad, mis tahavad, peaasi, et mind suhtes riigiga esindavad“. Juhtimine peab olema avatud, läbipaistev ja vallarahva huviseid. Viimasel ajal on aga üles kerkinud mitmeid (habemega) probleeme, mille puhul on tõsine küsimus, kas valla poolt on ikka tehtud kõige mõistlikumaid, läbipaistvamaid ja ausamaid otsuseid.

Võtame näiteks gümnaasiumi renoveerimise. Loomulikult vajalik, miski, mis peaks juba ammu tehtud olema. Ajal kui raha oli odav, intressid madalad, kuulsime vallavalitsuselt, et on olemas mingid toetused ja abstraktsed rahalaevad ning lükati kiiret otsustamist ja laenu võtmist edasi. Nüüd, kui vaatamata kõigele on näha, et omarahastuse ning toetustega koos jääb 3,84 miljoni hankel vajaka ligilähedaselt kolm miljonit, otsustatakse see katta laenuga, volikogus oli sellele vastuhääli ainult kolm (poolt 11). Täna elame aga pidevate intressitõusude ootuses, mis tähendab, et see laen saab meile olema suuremaks koormaks kui ta oleks olnud veel 4-5 aastat tagasi. Lootus, et „aga müüme siis piirkonna turismi tuleviku ja 21 pere kodud Nursipalu näol maha ja täidame augud Kaitseministeeriumi rahaga“ on majanduslikult lühinägelik ning moraalselt taunitav. Ühesõnaga, nüüd oleme vajaliku põrsa kotis ostnud, ega tea ette millist hinda avalike teenuste kärpimise näol me edaspidi maksma peame.

Segasena püsivad ka MTÜde rahastamine või Linda rahvamaja ümber toimuv. Teatavasti on viimases maakonna suurim saal, mõistliku majandamise korral võiks see vallale suisa kasu tuua. Paraku ei taheta sinna investeerida isegi ühe projektijuhi töölevõtmisega, vaid lastakse seal tasuta tegutseda väikesel Boose seltsil, kes kogub peamiselt kuulsust kohalike pidude korraldamisega. Linda rahvamaja on lihtsalt üks näide laiema segadusest, mis valitseb valla ja mittetulundusühingute omavahelises suhtes juba aastaid. Pikka aega jagati toetusi üldse ilma igasuguse selguse, komisjoni sisetunde alusel. Pärast seda, kui vallavolikogu revisjonikomisjon sellele tähelepanu juhtis, tehti ka rahajagamiseks kord ning praegu pannakse taotlusi isegi pingeritta. Paraku näitaks sel aastal raha eraldised sellele pingereale ei vasta. Näiteks: Urveste Külade Selts sai pingereas maksimumpunktid (4.0) ja Boose selts jäi punkti võrra maha 12. kohale, siis raha anti mõlemale laada ja jaanitule korraldamiseks võrdse. Huvitav, kas tegemist on taaskord majandusliku mõtlemise puudumisega või on siin mängus kellegi erahuvide, kes püüab valla vara kinkimisega endale väikest kohalikku võimu juurde osta?

Loe Külalehte ja kirjuta meile, mis sina arvad!

Vallakodanikud esitasid 2022. aasta tulemuste põhjal tunnustamisele 36 kandidaati

Kalle Nurk

Eesti Vabariigi aastapäev on saanud päevaks, mille pidustusi kasutatakse möödunud aasta kokkuvõtete tegemiseks ja tunnustuste jagamiseks. See traditsioon on jõus ka Antsla vallas. 23. veebruaril kuulutati Antsla Kultuurikeskuses välja laureaadiid seitsmes kategoorias ja anti üle vastavad tunnustused ning meened.

Kogukonna elu edendaja – Jaanus Kala, hariduselu edendaja – Katrin Martinfeld, silmapaistev noor – Sanna Sööt, parim sportlane – Taavi Kannimäe, aasta treener – Anti Saarepuu, aasta perekond – perekond Bergmann ning Aasta Tegu 2022 – Antsla Loomakliiniku avamine.

Märtsikuu Antsla Valla Lehes on välja toodud nominentide nimed ja valituks osutunud laureaadiid koos iseloomustustega. Kui Antsla valla kodulehel oli võimalus tutvuda kõigi Aasta Tegu 2022 kandidaatide iseloomustustega, siis varju on jäänud teiste kategooriate kandidaadid. Samuti vajaksid tunnustamist need, kes märkavad ja kirjutavad. Eks ole tunnustuste jagamisel parima välja toomisega omajagu subjektiivsust. Kui Aasta Tegu leidmiseks anti võimalus rahval kaasa rääkida, siis teiste kategooriate laureaadiid selekteeriti välja väikeses ringis.

Külalehe toimetuse heidab veelkord kõigile esitatud tunnustuse saamiseks esitatud vallakodanike nimed koos esitaja poolt antud kirjeldustega.

Kaks ja enam kordi tunnustamisele esitatud nominendid

Sanna Sööti, kui silmapaistvat noort, märkas neli inimest.

1. Sanna on noor laulja,

Sanna Sööt.

kes jäänud silma paljudele inimestele oma erilise lauluhäälega, Terve 2022. aasta oli tal esinemisi täis. Teda on näidatud mitmel korral teles ja seal on mainitud ka tema päritolu. On mitmel korral esinenud kohalikul üritusel.

2. Sanna on noor muusik, kes lõpetas kevadel Antsla gümnaasiumi. Ta kirjutab ise lugusid ja laulab kavereid. 2022. aastal on ta palju kordi esinenud: käinud saates „Ma näen su häält“, astunud üles Antsla Hauka laada Staadioni kontserdil koos teiste tuntud artistidega. Teda märkas Tiktokis artist Reket, kes kutsus Sanna esinema oma plaadi esitluskontserdile. Sügisest teeb Sanna koostööd Jaanus Saksa ja Risto Vürstiga. Sanna on valitud Reporter TOP-10-sse.

3. Sanna on noor laulja ja laulukirjutaja, kelle edukust on eriti märgata 2022. aastal.

Sanna loomingust on ilmunud mitu uut singlit, millest üks – „Tüdinud“ – valiti ka Reporter TOP-10-sse. Samuti on ta kaasa teinud mitmete erinevate artistide singlites. Jõuluks valmis koostöös lauljatar Laura-Ly ja tšellist Loo Arukasega kaver Curly Strings loost „Muu ei loe“ Riho Sibula lauldud versiooni järgi. Kaver oli pühendatud varalahkunud Eesti legendile.

Sanna lauluhääli jäi teist korda silma artist Reketile, kes kutsus Sanna esinema oma albumi „Palun puhka“ esitluskontserdile, kus

ta esines koos teiste tuntud artistidega. Sanna märkimisväärteteks esinemiseks võib nimetada veel ülesastumist 1. septembril Tartu tarkusepäeval. Samuti toimus Lõunakeskuse iga-aastase ürituse „Imede öö“ raames kaunis uisushow Sanna esitatud laulude saatel. Olulise tõuke edule andis ka osalemine teleshows „Ma näen su häält“, kus Sanna esinemine teenis palju kiidusõnu kohtunike tiimi poolt tema erilise lauluhääle tõttu.

4. Sanna on olnud eriti silmapaistev noor peale gümnaasiumi lõpetamist, kuna seal alates on tal rohkem aega olnud tegeleda oma muusikalise karjääri rajamisega (esinenud erinevates saadetes ja esindanud Antslat väga mitmete projektidega kuni praeguseni ja siit edasi.)

Liisa Loreena Värton kogus tunnustust kolmelt inimeselt.

1. Liisa on kooli Õe-president, Antsla NVK esimees ja Eesti Õpilasesinduste Liidu aktivist. Ta on osalenud kolm aastat programmis GLOBE ja kirjutanud kahel korral eduka raporti. Tänu Globe saavutustele kohtus ta ka presidendiga. Nagu varem mainitud, kirjutas Liisa ka väga eduka monoetenduse, millega mööda Eestit esinemas käis ja mitmeid tunnustusi pälvib.

Loomulikult käib Liisa ka mitmes huviringis: käsitööring, lastekoor ja solist. Ta osaleb paljudel enesearendamise koolitustel. Tihti kuulme teda rääkimas osalemisest zoomi koosolekutel.

Ta on väga tore klassikaaslane, on alati tahtnud, et klassil läheks hästi. Ta kuulab alati ära inimese mure ja leiab oma kiire elutempo juures toeks olla. Lahenduste välja pakkumine ja info edastamine on osa Liisa igapäevast elust. Liisale on iseloomulik esitada küsimusi „Kuidas sul läheb?“ ja „Kuidas on su enesetunne skaalal 1-10?“. Vahepeal toob ta ka kogu klassi

Liisa Loreena Värton.

tagasi maa peale, käratades üle klassiruumi ja kuigi me seda talle ei ütlen, täname teda selle eest. Liisa on soe ja hea südamega.

2. Liisa Loreena on üliaktiivne neiu, kusjuures kõiki tegevusi teeb ta vastustusvõimeliselt ja eeskujulikult. Liisa Loreena on Antsla gümnaasiumi õpilasesinduse president. Käesoleval aastal valiti Liisa Loreena Antsla noortevolikogu esimeheks. Samas on ta aktiivne T.O.R.E. organisatsiooni liige ja Eesti Õpilasesinduste liidu liikmete valdkonna aktivist. Liisa Loreena on Antsla gümnaasiumi ja Eesti Õpilasesinduste Liidu kontaktisik. Möödunud aasta lõpus esines Liisa Loreena Tõrva gümnaasiumis Valgamaa koolidele teemal „Kuidas luua õpilasesindust.“ Oma kooli õpilastele on Liisa Loreena teinud kaks koolitust – õpilasesinduse öökoolis ja töötubade päeval. Uued esinemised väljaspool oma kooli ootavad ees.

3. Liisa Loreena on Antsla valla noortevolikogu esimees. Ta on aktiivne ja tubli kõiges, millega tegeleb. Õpib parimate tulemustele ja on hooliv ning märkav kaaslane kõigile sõpradele. On läbi aastate esindanud kooli ja valla, samuti on ta imelise lauluhäälega. Tema puhul kehtib ütlus – kes teeb, see jaksab. Liisa on eeskujuks kõikidele meie noortele!

(Järgneb lk 2)

Vallakodanikud esitasid 2022. aasta tulemuste põhjal tunnustamisele 36 kandidaati

(Algus lk 1)

Katrin Martinfeld.

Katrin Martinfeldi töid hariduselu edendajana esile kolm inimest.

1. Katrin on uuendusmeelne ja ajaga kaasaskäiv koolijuht ning on suutnud 2022. aastal oma meeskonda värvata uusi ja ettevõtlikke töötajaid. Ta innustab oma isikliku eeskujuga ettevõtmistega kooli väärtusi igapäevaselt järgima (ettevõtlikkus, töötubade läbiviimine, liikumine, laadadel osalemine, õpilasfirmade tegevuse toetamine, tervislikud eluviisid, mahetooraine osakaalu suurendamine koolitoidus jms). Katrin peab oluliseks elukestvat õpet ja arengut. Ta suunab, toetab ja innustab kolleegide pidevalt ennast arendama ja erialaselt täiendama.

Katrin on nii ideede generaator, motiveerija kui ka suurepärase meeskonnaliige. On hingega kõigi ettevõtmistest juures, osaleb projektitaotluste koostamisel, tunneb peenestusteni kõiki koolielu aspekte, märkab, tunnustab ning toetab hea sõnaga. Katrin jagab meie kooli häid praktikaid nii maakonnas kui ka vabariigis, kujudades sellega kooli mainet.

2. Katrin on koolijuht, kelle üks on alati kõigile avatud. Tal on realistlik pilk olevikule ja visioon kooli tulevikust. Katrinil on alati ideid, mida ja kuidas teha. Ideede elluviimisel ta tegutseb sihivõrd ja on meeskonnale eeskujuks (programmide osalemine, projektide kirjutamise ja läbiviimine, osalemine konkurssidel, kooli töötajate ühistevõrd). Ta innustab ise ja innustab meeskonda. Katrin panustab kooli ja meeskonna arengusse (arengukava koostamise juhtimine, kovisiooni meetodika rakendamise koolis jm). Olulise panuse annab ta kooli mainesse jagades meie kooli edulugusid ja kogemusi kogemusseminaridel (Liikuma Kutsuva kooli veebiseminariid ja üle-eestilisel LKK sügiseminaril), Ettevõtliku kooli hariduskonverentsil, Ettevõtliku kooli koolitustel, TÜ täiendkoolituses, Mahe ja Muhe programmi raames. Ta on loonud koolis keskkonna, kus õpilased tahavad õppida ja õpetajad õpetada.

3. Katrin on hariduselu pidev, teadlik, visiooniga ja heas kätes hoidja. Nüüdisaegse õppe ja töökeskkonna looja. Põsi-

tiivne koostööpartner. Koostöövalmis ja vastutulelik.

Celiin Jõesaart, kui parimat sportlast, tunnustasid kolm inimest.

1. Celiin on andekas Antsla valla sportlane, kelle suurimaks kireks on motokross. Viimastel aastatel on ta aga eriti tubli olnud ja väga paljudest motokrossi võistlustest osa võtnud. Sellele kõigele lisaks saavutab ta ka nendel võistlustel imelisi kohti. Tema Instagrami lehelt on näha, et 2. ja 3. koha podium pole Celiini jaoks võõras. Eriti arvestades, et tegu on noore gümnaasistiga. 2022. aastal võitis Celiin samuti osa paljudest võistlustest ning saavutas seal häid tulemusi. Tegemine tulevikutähega, kes on pärit meie Antsla vallast. Celiin on suurepärase eeskujuga teiste valla noortele, kes samuti spordiga tegelevad.

Celiin Jõesaart.

2. Celiin on tunnustust vääriv noor sportlane, kes näitab oma tegudega, et motosport on tema elu unistus. Vaatamata isa kaotusele, kes oli tema suurim toetaja, treener ning innustaja, jätkas Celiin ja loodetavasti jätkab ka edaspidi paremaks või vabalt ka parimaks krossisõitjaks arenemist. Mõõdunud hooajal tuli pingutuste tasuks naiste motokrossi karikavõistluste kolmas koht ning kestvuscrossi teine koht.

3. Celiin käis 2022. aastal 30 nel võistlusel, ning võitis 16 karikat. Ta on tegelenud motokrossiga juba väiksest peale, kui tõsisemalt hakkas sellega tegelema kolm aastat tagasi. Ta on saavutanud palju kohti ning on olnud Eesti meistrivõistlustel mitu korda kolmas. Motokross on Celiinile südamelähedane ala.

Alar Laidoneri pidasid laureaadi vääriliseks kolm inimest.

1. Alar on viimastel aastatel hoidnud Antsla lippu kõrgel, kui on käinud ringrajal võistlemas. Võistlustel Eestis, Lätis, Leedus ja isegi Soomes sõidab ta üsna edukalt. Nii mõnelgi võistlusel on sõidetud podiumi kohale. Lausa nii palju, et aasta 2022. aasta kokkuvõttes tuli ta Balti arvestuses oma klassi kuuendaks ja Eesti arvestuses kolmandaks. Arvan, et motosporti ja -huvilisi võiks rohkem toetada ja tunnustada.

Alar Laidoner.

Kodukandi toetus oleks suureks abiks.

2. Alar on 2022. aasta Eesti meistrivõistluste ringrajal võidusid Superstock 600 klassis pronksmedali omanik ja Balti arvestuses saavutas 6-nda koha. BMA sarjas saavutas Pärnus võistlustel 2. ja 3-nda koha. Uueks aastaks on seatud kiiremad sihid, et saavutada veel paremaid kohti. Plaanis on külastada ka välismaiseid radu, et kiirust ja oskusi arendada.

3. Eesti mootorrataste meistrivõistluse 3. koht (superstock 600 klassis) kuulub Alarile.

Aleks Antsi spordile pühendumist tunnustasid kaks inimest.

1. Spordi osas on Aleksil mitmed väga head tulemused kergejõustikus. Kõige kõvem on Aleks aga võrkpallis. Käib Võrus võrkpallitreeningutel ja kuulub eelmise aasta U16 Võru meeskonda – saavutasid Eesti MV 4. koha. Aleks kuulub ka eelmise aasta Eesti koondisesse ning saavutasid koondisega Gruusias U17 3. koha.

2. Aleks on meie valla noor võrkpallur, kes on väga innustunud treenija, mille tulemusel on ta jõudnud Eesti noortekoondise põhikoosseisu. Osales Gruusias EEVZA turniiril, kust tõid Eestile kolmanda koha. Aleks on valitud Võrumaa 2022. aasta parimaks noorsportlaseks võrkpallis. Ta on osalenud Eesti võrkpalli EVF karikavõistlustel ja meistrivõistlustel. Treeningud ei ole seganud Aleksit õpinguid, ta õppeedukus on väga hea. Arvan, et Aleks on igati väärt Antsla valla parima noorsportlase tunnustust.

Aleks Antsi.

Jaanus Kala, kui kohaliku elu edendajat, märgivad ära kaks inimest.

1. Jaanus on vankumatult juba 24 korda korraldanud väga populaarset Jaanus Kala viievõistlust. (Imelik, et ta juba varasemalt meil tunnustust leidnud pole?). Seesugune võistlus viis ta lausa tõrvi kandidaana olümpiale (2012. aastal, London). Siinkohal ei saa mainimata jätta tema osalemist 1997. a rahuvalvemissioonil ESTPLA4 koosseisus, mis ilmselt oligi ajendiks korraldada tänaseks niivõrd populaarseks kujunenud võistlust. 2014. aastal tunnutati Jaanust kui parimat terviseedendajat Võrumaal. 2016. a asutas Jaanus Kala MTÜ On Vaja Teha.

Leian, et ta on suureks eeskujuks kõigile nii siin kui mujal. Ta on aktiivne rahvasportlane ja nakatanud nii vanu kui noori spordipisikuga. Samuti on ta tore seltskonnakaaslane, kellega ei hakka kunagi igav.

2. Hea tahtejõud, sõpru, sport eelkõige.

Jaanus Kala.

Kalle Nurga poolt Külalehe väljaandmist pidasid Aasta Teo vääriliseks kaks inimest.

1. Külaleht edendab Antsla valla kogukondlikku elu, luues ühise informatsiooni kõigile kolmanda sektori tegutsjatele, juhtides pidevalt tähelepanu kohalikele vahvatele tegutsjatele ning jälgides kriitiliselt ka kohalike valitud rahvaesindajate tegusid. Tegemist on tõelise rohujuuretasandi häälekandjaga, mis ühendab valla rahvast ning on niisugusena eeskujuks kõigile Eesti omavalitsustele. 2. Külaleht, mida väsimatult toimetab Kalle Nurk, on too-

Kalle Nurk.

nud aasta jooksul kõigi Antsla valla elanike huvitavaid lugusid meie vallas toimuvast. Külalehel jätkub tähelepanu nii lasteaiakasvatava igapäevatoole kui ka suurtele ja tõsistele probleemidele vallas ja laiemaltki. Ei tea Eestis ühtki teist valda, kus oleks eraalgatuslikult nii pikka aega regulaarselt ajalehte välja andes oma kandi eluolust pilidikese kokku kogutud ja sedasi tasapisi meie kandi ajalugu AJA LEHE peale salvestatud. See suur töö oma kandi rõõmude ja murede, saavutuste ja ka ebaõnnestumiste kajastamisel vääriliseks peetakse, et Külaleht saaks Antsla Valla Aasta Teo tiitli.

Aasta Tegu vääriliseks arvasid olevat RUA Tänavakunstifestivali Antslas kaks inimest.

1. RUA festival toimus Võru maakonnas 13. - 18. juunil 2022. Enim seinamaale loodi Antslasse ja selle ümbrusse: Uue-Antslasse, Kirikukülla, Kobelasse, Kuldresse, Kraavi külla ja Urvastesse.

Kaugemal valmisid maalid Võru linnas ja Vastseliinas. Siinkohal soovime esitada *Rural Urban Art* MTÜ Võrumaa eksperti grupi aastapreemia kandidaadiks kui RUA festivali tegevuse korraldaja Antsla ja Võru vallas. Nii festivali ajal täheledata kui ürituse järgse positiivse mõju ulatus sunnivad senini heldinult aastale tagasi vaatama.

Järgnevalt lähemalt loodud teostest ja nende sünnimuse järelkajast. Nädalakest Antslas ja lähikaudsetes valdades kandis positiivne emotsioon. Antsla Kultuurikeskuse poolse kutse ja viljaka koostöö tulemusena sai linnakesest ürituse kese. Varasemalt tänavakunsti temaatikaga mitte kokku puutunud linn võõrustas ühtäkki 13 kohalikku ja rahvusvahelist tänavakunstnikku, Eesti tänavakunsti ja -kunstnike ülevaatlikku näitust ning tänavakunsti noortelaagrit. Ametlikult valminud seinamaale võib Antsla linnas kokku leida neli: kesklinna ringtee ääres võib näha Ukraina kunstniku Ettoja hiiglast, kes astub linnast välja, läbi portaali loodusesse; perearstikeskuse vastas magavad sulnil teineteise kaisus Šotimaa kunstniku KMG maalitud Eesti rahvusloomad hundid; Eesti kunstnike Sänki ja Pintsli koostöös valminud hiiglaslik tibukollane maaling alajaamal kohaliku kohviku kõrval kõneleb rändeteemast läbi linnumotiivide; Antsla Laululava tagumine sein sulandub suvisel ajal ümbritseva loodusega peaaegu üheks tänu noortelaagri usinatele osalejatele ja juhendajatele. Antslast veidi eemale, Uue-Antslasse lõi Soome kunstnik Taneli Stenberg ühe suviselt poeetilise taiese – tüdrukuga raba-beriga. Kas tuleneb see õigel ajal õiges kohas viibimisest, aga jäi mulje, nagu looks antud maal kohalikes enim filosoofilis-kunstianalüütilisi arutelusid. Igal visiidil seina juurde

jäid silma ja kõlama lapsed vanematega või täiskasvanud omavahel, ikka seismas maali ees, arutamas ja žestikuleerimas. Sellised arutelud mõjusid ühel soojal suveõhtul ühes tillukeses Eesti külas äärmiselt värskendavana. Veidikene teises suunas, Kobelas, aga võis täheldada teistsugust haruldast nähtust – tavaliselt ateljees toimetav Navitrolla maalimas päise päeva ajal elektrikapile tuulik-kirjakuid. Kui aga võtta suund kirde poole, jääb teele Kirikuküla, mille hallist tellisest bussipeatusele kandis mõtteinat pakkuva šabloontehnikas teose Eesti kunstnik Bach – Ukraina rahvarõivastes tegelesed ei esinda vaid ühe rahva pärimusrõivaste väärtust, vaid kutsuvad mõtlema üldisemalt kultuuride ja rahvaste olemasolule, püsivusele, aga ka haavatavusele. Mõned kilomeetrid edasi, Urvastes, aga valmis loodusteemaline maal suure rõõmsa konnaga erivajadustega õpilastele rajatud Urveste Kooli kõrvale, autoriks sama suure ja rõõmsa naeratusega Soome kunstnik Päivi Lindell. Mitte kaugel, Kuldres, kattis Eesti kunstnik Kairo ühe elektrikapiga taaskord mõtteainet pakkuva teosega – „Hea tegu“ räägib Ukraina sõjapõgenike aitamisest, maalil olev käelaba sümboliseerib abi ulatavat kätt. Päril Antsla külje alla jääb Kraavi küla, mis on nõnda tilluke, et seinamaali aadressiks oligi Kraavi garaaz. Kraavi külas toimunud ühise maalimisaktsiooni raames loodi värvikirev pilt kalle hallile seinale, mis kõneleb maailmasse värvide lisamisest. Aktsiooniga samaaegselt leidis aset üks armas seik kohaliku vanaprouaga. Proua soovis, et tema välisuse kõrvale, tänavale avanevale välisseinale maaliks keegi lihtsa pildi loodusest koos taeva ja mõned aastad tagasi lahkunud lemmikkoera Tobiga. Vanaproua tõi välja isegi koerakese fotod. Kuna pintsliid ja värvid olid olemas ning loo peale süda sulas, sai RUA korraldaja Salme poolt kiiremat laadi tellimusmaal tehtud samal ajal, kui proua ikka jutustas oma armsast Tobist. Nõnda tänuiliku naeratust ja rahulolu, nagu prouast pärast kiirgas, annab senini otsida.

2. Antsla kultuurikeskuse meeskonna (Kaili Kalle, Tanel Puura, Kaspar Kurve) eestvedamisel toimus 2022.a. juunikuus kogu Võru maakonda hõlmav rahvusvaheline RUA tänavakunstifestival. Eriilmelised ja professionaalselt valminud taiesed kaunistavad Antsla valla erinevaid seinapindasid ja muid objekte. Festivalist jäi maha hulk teoseid, mis pakuvad mõõdujale võimalust rännata veidi teistmoodi mõttemaastikult. Maastikul, mis ei ole argine ega rutiinne, vaid loob huvitavaid seoseid ja viib kuhugi rännakule. Maalid kui uued maamärgid on uued peatuspaigad, mis toovad inimesi kokku, et juurelda loo üle, mis peitub visuaalse poole peidus.

Sündmus pälvis tähelepanu nii Eesti meedias ja huvi tunni isegi Ameerikas. Väikelinn Antsla sai kajastatud New Yorgi tänavakunsti ja grafiti ajakirjas UP Magazine. Oluline on ka see, et tegevustesse olid kaasatud maakonna noored. Festivali raames toimus laager Võrumaa noortele – loodi ilusat kunsti Antsla vabaõhulava ja Kraaviküla ühe tehnilise abihoone seintele.

Festivali säravaks punktiks sai tänavakunsti ülevaatenäituse „Piece of Peace“ toimumine Antslas, endise kaupluse „Pakler“ ruumides. See oli väikese Antsla jaoks märgiline kunsti-sündmus ja näitust külastas pea 300 inimest.

„Aasta tegu 2022“ nominentidest veel:

Evelin Tõniste.

Evelyn Tõniste – Meistrite päev 2022 korraldaja. Meistrite päev keskendus raamatukogude aastal oma valla raamatukogudele ja tõi need pilti. Samuti oli osalejatele organiseeritud palju põnevaid tegevusi. Meistrite päev on saanud juba traditsiooniks ning pakub võimaluse veeta pere või sõpradega meeleolukas pühapäev.

Antsla loomakliinik. Oleme õnnelikud, et nüüd saame ka oma kodukoha kliinikus käia koeraga.

Hauka Laat. Õnnestunud, järjepidev, mainekujunduse hoidja.

Augukontserdid Hauka laada raames. MTÜ Hauka Laat võttis kasutusele täiesti uue kontserdipaiga Antslas ja kujudas selle mõnusaks-intiimseks kohaks akustilise muusika jaoks. „Kooli mäe auk“ on aastakümneid Antslas olnud, kuid sihtotstarbelist rakendust pole siiani leidnud (kaevati eelmise sajandi teises pooles millalgi tenniseväljaku jaoks). Tänu oma looduslikule asendile ei sega ümbritsevad helid kontserdi kuulamist. Kontserdid ja kogu õhustik oli mõeldud just sellele sihtgrupile, kes tahavad rahulikumat-mõnusamat muusikat nautida. Inimesed ootavad järgmisi kontserte.

Uue-Antsla purskkaevu taastamine. 2021.-2022. aastal renoveeriti Uue-Antsla pargis asuv purskkaev. Purskkaev ehitati aastal 1965 toonase rahvamaja juhataja Varje Kukkeri eestvedamisel, kes olevat kolhoosi juhtkonda selleks pikalt veennud. Purskkaev oli töökorras veel 90-ndate alguseni ning seejärel jäi kasutuna looduse meeleva. 2020. aastal taotleti aktiivse kogukonna liikme Aivo Värtoni algatusel purskkaevu taastamiseks ja selle ümber asuva puhkeala rajamiseks toetust

erakondade regionaalsetest investeringute rahastusest ehk siis rahvasuus nime saanud katuserahadest. 15'000 eurose rahaeralduse saamisele aitasid kaasa toonased vallavolikogu liikmed Oudekki Loone ja Raivo Vallner (Keskerakond).

Purskkaevu taastamiseks kasutati enamasti vana purskkaevu kive ning pargis maapöüest välja kaevatud endise mõisa kive. Õnneks oli Aivo Värton osanud alles hoida vana purskkaevu ehtinud kolme konna kuju, mis peale restaureerimist asub uhkelt taas purskkaevu keskel aukohal.

Kõik tööd teostasid kohaliku meistrid: kivitööd tegi Ain Tragel, tehnilise poole eest kandis hoolt Viljo Jõela (Tiigitehnika OÜ), purskkaevu kolme konna kuju restaureeris Maika Tamm, purskkaevu ümbruse kõnniteed tegi Andrea Alström (Uhtjärve Ürgoru Nõiariik OÜ). Töid koordineeris Aivo Värton. Rekonstrueerimise eest vastutav organisatsioon oli MTÜ Kaksiküla. Hetkel on meie teada tegemist Antsla vallas ainukesel avalikus ruumis asuva purskkaevuga.

Vesihunt autopesula. Antslas on lõpuks korralik autopesula, kus saab oma sõiduki puhtaks nii seest kui ka väljast. Sander on näidanud, et kui millegi suurelt unistada, siis unistused saavad teoks. Ta teeb oma tööd südamega ning kliendid on alati rahul. Paljudes väikelinnades selline teenus puudub ja on rõõm, et meie väikeses vallas Sander selle probleemi lahendas.

Veel aasta hariduselu nominente.

Lea Kukkk on olnud pikki aastaid Antsla gümnaasiumis kehalise kasvatusõpetaja, kes on süstinud meie noortes sportdipisikut. Lisaks kehalise kasvatusõpetajale annab ta lastele kergejõustiku treeninguid ja korraldab populaarseid suvelaagreid. Ta on alati olnud südamega oma töö juures ja leiab aega igale lapsele, tehes nendega koos võimlemist või suusatades suusarajal. Antsla gümnaasiumil on vedanud, et meil on just nii äge õpetaja nagu Lea Kukkk.

Lea Kukkk.

Antsla gümnaasium. Projekt „Ettevõtlikkuse ja ettevõtlikkuse süsteemne arendamine Antsla gümnaasiumis“ 01.09.2020-31.05.2022 hõlmas endas ettevõtlikkuse ja ettevõtlikkuse motivatsioonikoolitusi; töötubade läbiviimist; koolitusi teemal „Ideede sünnist praktilise tooteni“; kahe laada korraldamist, mille motoks oli

„Ise toodan, ise müün“; ettevõtlikkuse korraldamist, mis hõlmas kohalike ettevõtete külastamist; karjääripäeva, kus külas olid kohalikud ettevõtjad; töövarjutamisi jne. Projekt aitas korraldada süsteemset ettevõtlikkuse koolitust koos partnerite ja koostööpartneritega, mis on andnud silmapaistva panuse meie kooli õpilaste ettevõtlikkuse arendamiseks ja ettevõtliku hoiaku kujundamiseks.

Projektiga olid seotud kõik Antsla gümnaasiumi õpilased, õpetajad ja lapsevanemad. Tänu projektile on Antsla gümnaasiumis loodud kogukonna ettevõtjate, partnerite, koostööpartnerite ja teenuse pakujate ettevõtlikkuse võrgustik.

Ettevõtliku Kooli üle-Eestilisel ettevõtlike projektide konkursil olemine nomineeritud kolme parima kogukonnaga koostöö projekti hulka. Projekti eestvedaja Liivia Rebane

Aasta Pere nominendid

Annika ja Indrek Hellamaa. Annika ja Indrek Hellamaa on lapsevanemad, kes võimaldavad oma lastele igakülgset enesearengut. Peres kasvab kuus last. Esikohal on haridus ja pereväärtused. Tänu lapsevanemate hoolimisele, innustamisele ja suunamisele on kõik lapsed edukad õppetöös, võtavad osa paljudest huviringidest, osalevad nii kohalikel kui ka maakondlikel spordiüritustel. Sihipäraselt kasvatatakse isikliku eeskujuga oma lastest hoolivaid ja teistega arvestavaid kodanikke. Koos perega võetakse ette harivaid reise, osaletakse arendavatel üritustel ja õpetatakse lapsi hoolima kogukonnast.

Igäüks, kes Hellamaa pere lastega tegeleb, võib arvestada Annika ja Indreku toetuse, tähelepanu ja tänuga. Nad on abivalmid ja koostööaldis igas ettevõtmises.

Katri ja Veiko Haugas. Tegemist on toreda perega, kus pereisa on aktiivne kogukonna toetaja, olles küll ise tagasihoidlik, aga pakkudes ettevõtjana töökohti ja osaledes volikogu liikmena kogukonna jaoks olulistel otustel tegemistes. Pereema on toetav ja hooliv õpetaja meie kogukonna pisematele Lusti Lasteaias. Ma leian, et selline turvaline ja hooliv kasvukeskkond on igal juhul tunnustust väärt ja eeskujuks, mida märgata ja hinnata.

Karille ja Henn Bergmann. Usun, et perekond Bergmann ei vaja pikemat tutvustust, aga siiski. Karille on meie vallas tugev kohaliku elu edendaja ja vanade traditsioonide hoidja. Igal aastal on ta vana-aaja jaanipäeva üks korraldajatest. Ta teeb imemaitsvaid küpsiseid ning kaunemaid õmblustöid. Henu hoolde saab igal ajal usaldada oma muruniiduki, mootorsae või mis iganes aiatehnika. Pojad Kairo ja Karlo on sammunud isa jälgedes ja tegelevad samuti aiatehnika remondi, hoolduse ja müügiga. Peretütar käib aga ema jälgedes – Hanna oli parim kondiiter 2020.a kutsemistriivõistlustel ning tema koogid-tordid on maailma parimad!

Karille ja Henn on oma pereväärtusi kandnud edasi ka oma lastele ning kõikidel lastel

on kõrval toetavad kaaslased. Aastal 2022. tõusis Karille ja Hennul tiitel – nad said tänu Kairole ja Kadriale väikse Karli vanavanemateks. Just selline võiks üks Aasta pere olla – kolm väga armsat põlvkonda koos!

Eduka ettevõtja nominent

Janika Tõntsel. Mitmekülgne ja maitsev menüü iga ilmaga. Sõbralik ja hooliv teenindus. Taskukohased hinnad ja puhas maja. Hinnatud söögikoht, sest kliente jagub. Hea kokk – teeb kõik ise!

Janika Tõntsel.

Veel kohaliku elu edendaja nominentidest

Kerli Hellamaa. Tegelikult sobiv valdkond, millesse Kerlit esitada. Sama hästi on ta ka treener, kuna õpetab lapsi üha tulemuslikumalt esinema, protsessi käigus lauljate sooritusvõime aina paraneb. Oma tegevusega edendab ta samuti valla hariduselu. Kerli juhendab Antsla gümnaasiumis 4 koori, milles osalejad on kokku ... Siinjuures võib eraldi välja tuua asjaolu et Võru maakonnas on vaid üks neidude koor ja see on Antsla gümnaasiumis. Seda kõike olukorras, kus Eestis tervikuna on olukord vastupidine. Põhjusel, et osalejate/huviliste arv on vähenemas on mitmed seni tegutsenud noortekoorid oma tegevuse lõpetanud või lõpetamas. Kerli on oma entusiastlike

Kerli Hellamaa.

ku tegevusega suutnud kaasata uusi noori lauluhuvilisi ning on ujumas n-õ vastuvoolu. Edendades noortele lauluoskusi on tulevikus suurem ka tõenäosus koorilauljate pealekasvule.

Saima Tell. Tõeline kultuuripäril. Korraldab lugemisprogramme nii Kuldres kui Urvastes. Osaleb ja esineb nukunäiteringis. Tantsib naisrühmas Tammõütriku. Tegeleb raamatukogudes lastega

Saima Tell.

ja leiab alati lugejale soovitud raamatu, tuues neid teistest raamatukogudest. Korraldab raamatukogudes kohtumisi valla ametnikega ja kohalike aktivistidega. Oleme uhked, et Saima on üks tublidest raamatukogutöötajatest meie vallas.

Viljar Kavant.

Viljar Kavant. Viljar on Hunt Kriimsilm, keda jagub kõikjale ning kes lisab kahtlemata Antsla vallale vajalikku energiat ja värvi juurde. Lennukad ideed festivali korraldamiseks, kodanikuaktivism, vabatahtlik tegevus jne on vaid mõned näited, millega Viljar edukalt tegeleb ning kus teda jagub. On vähe kultuurisündmusi, kuhu Viljar ei jõua ning tema kohalolu toob alati positiivset energiat juurde. Tundub justkui Viljari ööpäev on rohkem kui 24h. Viljar abistab ja aitab südamest, ootamata mingisugust vastutust, selliseid inimesi on aina vähem ning neid peab väärtustama ja tunnustama.

Virge Niilus. Virge Niilus on Antsla koolis tugiisik diabeeti põdevatel lastel. Juba mitu aastat on ta käinud omast vabast ajast ja oma kuludega diabeeti põdevatel lastel külas jõuluvanana. Ta tuleb jõuluvanana kostüümis ja tal on kaasas kingitused. Lihtsalt see on nii armas tema poolt. Kategooria võiks olla Silmapaistev kohalik.

Virge Niilus.

Krista Puija.

Krista Puija. Pikaajaline lojalne töötaja Tsooru rahvamajas, peale juhataja asetäitjaks edutamist tegelenud ürituste organiseerimisega, rahvamajas olevatele koostöölekketele küpsetab jne. Tema tütre näen, kuidas sotsiaalmeedia haldamine ja paberimajandus tekitab talle stressi, aga ta on väga tubli ja saab hakkama.

Rain Aunapu.

Rain Aunapu. Boose järve ääres elavad juba mõnda aega armsad šoti mägiveded kellest on saanud rahva lemmikud. Nad on hästi sotsiaalsed, neile meeldib inimeste seltskond, nad on siin rahva poolt juba ära nunnutatud.

Suvel tekkis Raini ja ta sõbra Hannes Ambosel mõte teha loomade juures heinamaal üks kinoõhtu. „Veisekino“ kogu üritus oli kõigile tasuta, aga sissepääs koos leivaga, kuna veised armastavad seda kui kommi.“ Ilma suuremalt reklaamimata oli info kahe päeva jooksul jõudnud paljudeni ning kohale tuli 150 inimest. „Ka püsti oli pandud baar, mis oli tasuta - kokteilid ja lastele limonaad. Püstitati keset põldu suur 5x3m LED ekraan ja rahvas nautis filmi piknikutekkidel, heinapallidel ja põhupakkidel.

Lisaks 2022. aastal ehitas Rain Kobela järvele ujulava. Platvormi saab kogukond kasutada päevitamiseks. Hea sütitav näide oli suvel, kui ta seal kodukontorit tegi. Järgnevalt plaan olevat teha seal keset järve kogukonnale järvekonsert, kus pealtvaatajad oleksid ümber lava paatides.

Varasematel aastatel on ta teinud teisigi üritusi Kobelas. Needs on pälvitud meedia tähelepanu ja teinud positiivset kuvandit meie kogukonnale.

Eraldi märkimist väärib Kobela jääkino (korraldatud 2 korral) ja Eesti kõige maagilisema jaaniõhtu korraldamine.

Vallakodanikud esitasid 2022. aasta tulemuste põhjal tunnustamisele 36 kandidaati

(Algus lk 1)

Kaspar Kurve.

Kaspar Kurve. Raske on mitte märgata Kaspar Kurve tegemisi. Usume, et Kaspar on valmis vastu võtma tiitlit, veidi küll avansina. Tegemist on väga värvika isikuga valla arengus. Värv võiks olla roheline, aga ta on pigem mitmevärviline. Kaspari plaanid tunduvad kui muinasjutud, aga muinasjutud lõppevadki ju hästi. Eesti kõige rohelisem vald, kogukonna äratamine, inimlikud väärtused, kultuur, meelelahutus ja siiras rõõm inimeste heaolust on vaid mõned märksõnad. Sellised noori mehi on meil vähe. Kaspar on kohal, et jääda. Iga päev, iga kell. Helistab tagasi kui oli tegemist. Siin on empaatiat ja visiooni, siin on uut põlvkonda ja pealehakkamist, siin on poliitilist kultuuri ja rahvakultuuri, siin on laia silmavaadet. See mees on tuleviku meile toeks ja teenäitajaks.

Ene Klaar. Märkab ja oskab kuulata kogukonna rahvast. Korraldab kogukonna elu, Vaibakudumise töötod, taaskasutus päev Kuldris. Igati aktiivne ja on alati nõus kõigele õlga alla panema.

Veel parima sportlase või võistkonna nominente.

Sandra Rumask. Sandra saavutas sellel aastal Eesti meistrivõistlustel 3. koha kausgushüppes. Ta osales ka täiskasvanute Eesti meistrivõistlustel, kus oli ka üsna edukas. Täitis ka Euroopa meistrivõistluste normi. Sandra osales ka välismaa võistlustel, kus tõi poodiumi.

Sandra Rumask.

mikohti. Üleüldse on ta väga andekas sportlane ja vajaks rohkem tunnustust.

4x4 Off-Road võistkond „Mudakoll“ Üllar Ahi ja Indrek Paluteder. „Võistkond „Mudakoll“ 2022. aasta üldkõrvõistlustes saavutatud kohad:

1. EAL Eesti 4x4 Off-Road superkarikavõistlus 2022 VABA klass II koht (ringrada ja orienteerumine). 4x4 Off-Road superkarikavõistlus on Eesti Autosporti Liidu 4x4 alakomitee poolt läbi viidav mitme etapiline seeriavõistlus, kus arvestust peetakse 2022. aasta ringraja – ja orienteerumise võistluste peale kokku.

2. EAL Eesti 4x4 OFF-Road karikavõistlus 2022 VABA klass 3. koht (orienteerumine). 4x4 Off-Road karikavõistlus on Eesti Autosporti Liidu 4x4 alakomitee poolt läbi viidav mitme etapiline seeriavõistlus, kus arvestust peetakse 2022. aasta orienteerumise võistluste peale.

3. Eesti MV Offroad Racing'us 2022 (ringraja võistlus) ET-1 juht arvestuses Üllar Ahi 4. koht ja ET-1 kaasjuht arvestuses Indrek Paluteder 4. koht.

4. EAL Eesti 4x4 Off-Road ringraja karikavõistlused TR-1 klass 8. koht 2022 aastal osaletud võistlused ja saavutatud kohad:

1. „Vasalemma Offroad Rally“ 10.-12. juunil Lääne-Harju vallas, Vasalemma krossirada, ringraja võistlusel ET-1 klass 8. koht.

2. Ridala offroad „Metsik Laas“ 1.-3. juulil Lääne-Nigula vallas, Nõmmea küla, kahepäevane ringraja võistlusel (arvestati kahel päeval sõidetud ringid kokku – kui mitmel võistkonnal juhtus olema sama arv ringe, siis sai kohaarvestuses määravaks teisel päeval sõidetud ringide arv) ET-1 klassis 2. koht ja TR-1 klassis 6. koht.

3. „Suur Maasturite Suve-

sõit“ 22.-24. juulil Viljandimaal Jumsi Puhkekeskuses, orienteerumise võistlusel VABA klassis 1. koht.

4. „Klaperjaht“ 1.-7. augustil Tartumaal, Lagujal ringraja võistlusel ET-1 klass 6. koht TR-1 klass 11. koht.

5.) Ridala offroad „Vaga Vesi“ – 16-18.09.2022 Läänemaal, Panga külas, ringrada ET-1 klassis 5. koht ja TR-1 klassis 4. koht.

6. „MudEst“ 14.-16. oktoobril Ida-Virumaal Alutaguse Puhke- ja spordikeskuses orienteerumise võistlusel VABA klassis 3. koht.

Võistkond „Mudakoll“ oli aastal 2022 ainukene võistkond, kes võistles Eesti Off-Road ringraja maastikul kahes masinaklassis (ET-1 ja TR-1 masinaklass). Võistlused toimusid sageli ühel päeval tunniajaliste vahedega.

Taavi Kannimäe. Taavi on üks usumatult visa ja silmapaistev rattasportlane. Esindab

Taavi Kannimäe.

nud kohaliku rattaklubi väga eeskujulikult Eesti suurimatel rattavõistlustel ja saavutanud märkimisväärseid tulemusi (poodiumeid). Taavi puhul on tegemist sportlasega, kellele pole see põhitööks, kuid kes sellest hoolimata leiab enda põhitöö kõrvalt aega teha trenni nii kõrgel tasemel, et võistlustel võita sportlasi, kelle jaoks on rattasport põhitööks. Erilist märkimist väärib 2022. aasta sügisel toimunud Tartu Rattamaraton, kus ta saavutas väga kõrge 5. koha, jättes selja taha palju proffe, kes teenivad igapäevaselt leiba välismaa klubides. Lisaks kõigele panustab Taavi ka enda vaba aega kohalike võistluste korraldamises ja lööb kaasa terviseraja arengus ja korras olekus.

Kevin Grihin. Tema tulemustel 2022. aasta Eesti meistrivõistlustel teatesõidus M vanuseklassis 2. koht; Alexela noortesarjas 10 km klassikatehnika eraldistardist 2. koht;

Kevin Grihin.

Alexela noortesarjas 20 km vabatehnika ühisstartist 2. koht; Alexela noortesarja üldarvestuses 3. koht ja Estoloppeti Viru maratonil 42 km vabatehnika ühisstartist üldarvestuse 3. koht.

Parim treener

Anti Saarepuu. Viimastel aastatel on Anti olnud nominent erinevates kategooriates, kuid kuskil pole tulnud laureaadiks. Usun, et meie valla parim treener on Anti Saarepuu, kes on pannud meie noored liikuma. Lisaks noortele liiguvad ka lapsevanemad. Anti teeb oma asja südamega ja innustab noori nii vihma, rahe, 30-kraadise kuumana kui ka 30-kraadise pakasega trenni tegema. Ta oskab lastega suhestuda, mistõttu lapsed alati ootavad tema treeninguid. Leian, et meie vald võiks lõpuks Anti panust meie noorte tulevikku märgata ja tunnustada.

Anti Saarepuu.

Antsla gümnaasiumihoone renoveerimine noatera peal

Kalle Nurk

Märtsikuus vastu võetud Antsla valla eelarves on kirjas Antsla gümnaasiumi renoveerimiseks raha eraldus. Seda aga pole siiski nii lihtne teoks teha, sest suur osa renoveerimiskuludest tuleb katta laenuga. Olemas on 594 000 eurot projektiraha, vald suudab oma vahenditest sellele juurde lisada kõigest 300 000 eurot. Seega 3,84 miljoni eelarvele hankest jääb vajaka ligilähedalt kolm miljonit. Nagu me teame, tõusevad intressid viimasel ajal suure kiirusega. Seega tuleb arvestada ka järgnevat aastat. Üha enam hakkab ilmsiks tulema, et valla eelarve kokkupanemisel jäeti nii mõnigi asi tähele panemata. Ega asjata ei kirjuta aprillikuus Antsla Valla Lehes volikogu esimees, et valla rahaline olukord on raske ja asutused peavad üle vaatama, kust annab veidigi kokku hoida.

16. aprilli eelarve- ja majanduskomisjonis vaadati gümnaasiumi renoveerimistööde alustamine veelkord üle. Valla pearaamatupidaja Eve Siku sõnade kohaselt on valla laenu võimalik võtta 3,5 miljonit eurot. Laenu tagasi maksta aga ei

ole lihtne, sest intress on kõrge ja kogu aeg muutub. Et kool saaks renoveeritud, peavad volikogu, valitsus ja hallatavad asutused veelkord üle vaatama kõik oma korrad, toetused, korraldatavad üritused. Kulutusi tuleks teha nii vähe kui võimalik.

Abivallavanem Kurmet Müürsepp selgitab, et kärbetega peavad arvestama kõik valdkonnad. Selleks ajaks vallavalitsusel kärbete võimalustest detailne ülevaade puudus.

Komisjoni liikmed leidsid, et enne nende nõusoleku andmist laenu võtmiseks tahetakse näha kärbete plaani.

Kuu aega hiljem (15. mai) istus eelarve- ja majanduskomisjon taas koos. Vallavanem Avo Kirsbaum tuli komisjoni liikmete ette uue taktikaga. Ta sidus Antsla gümnaasiumi renoveerimise teostamise sõltuvaks Lusti lasteaeda ühe rühma juurde tegemisega. Nimelt on läbi viidud hange ka lasteaias tööde tegemiseks, mille maksumuseks on koos järelevalvega 200 000 eurot. Vallavanema sõnade kohaselt on valla võimalik laenu võtta 3,695 miljonit eurot.

Vallavalitsus siiski komisjonile kärbete plaani ei esitanud.

Vallavanema sõnade kohaselt, kui volikogu annab nõusoleku laenu võtmiseks sõlmitakse leping mõlema hanke võitnud tööde teostajaga (vastuvõetud eelarvest nähtub, et vald tasub lasteaeda uue rühma tegemise kulud oma vahenditest!)

Vallavalitsus loodab majanduslikust raskest olukorrast välja tulla seoses Nursipalu laiendamisega kaitseministeeriumist saadava rahaga.

Eelarve- ja majanduskomisjonis Kaspar Kurve hoiatab vallavalitsust, et vald ei tohiks jääda lootma kaitseministeeriumi toetusele, kuna kaitseministeerium ei pea oma lubadustest kinni.

Aivo Värton: „Kui laenu võetakse. Siis peab vallavalitsus hakkama tegema tõsiseid otsuseid kokkuhoidu.“

Eelarve- ja majanduskomisjon otsustas esitada otsuse elnõu „Nõusoleku andmine laenu võtmiseks“ volikogu menetluse.

23. mail toimuski volikogu istung, kus päevakorras ka laenu võtmise teema. Öhus oli tunda pinget, sest kuigi paljud volikogu liikmed oma sõnavõttudega toetasid, oli teada,

et pärast 3,1 miljoni täiendava laenu võtmisega satub vald väga raskesse majanduslikku olukorda ja peab edaspidi arvestama suurte kokkuhoidudega.

Vallavanem ütles, et laenu võtmise korral tuleb arvestada järgmise aasta eelarves ainult si laenuintressi 200 000 eurot. Vallavalitsus on kokku saanud hallatavate asutuste juhtidega ja arutanud kokkuhoiu kohtasid ning leidnud 2024. aastaks 100 000 eurot, tarvis aga oleks 400 000.

Samuti tunnistas Antsla vallavalitsus kaitseministeeriumile kirjutatud kirjas, kus taotleb seoses Nursipalu harjutusvälja laiendamisega hüvitistasu ettemaksmist kolme miljoni euro ulatuses. Vallavalitsus toob raha vajalikkuse põhjuseks Antsla gümnaasiumi renoveerimistööd, mille läbiviimisel on Antsla valla võimekus väike ja valla laenu tagasi maksmine ülejõu käiv.

Volikogu otsustas 11 poolthääle ja kolme vastu häälega anda nõusoleku laenu võtmiseks. Üks volikogu liige näitas laenu võtmises ükskõiksust ja jäi erapooletuks.

31. mail sõlmis Antsla

vallavalitsus aktsiaselts Tartu Ehitusega lepingu Antsla gümnaasiumi renoveerimistööde läbiviimiseks (koos käibemaksuga 3 918 740,7 eurot). Gümnaasiumirahvas on alustanud väljakolimistöödega, et ehitada saaksid võimalikult kiiresti tööde teostamisega alustada ja jõuda uue kooliaja alguseks valmis vähemalt söökla osa. Kogu gümnaasiumi renoveerimistööde teostamise lõpptähtajaks lepingu järgi on 1. juuli 2024. aasta. Laenu võtmisele nõusoleku andmine rõõmustas ka Lusti lasteaias juhataja Maive Sinijärve. Temani oli jõudnud info, et 5. juunil sõlmitakse leping kõige soodsama pakumise teinud aktsiaselts Evikoga. Peab ju sügiseks saama rekonstrueeritud üks lasteaias osa, mis võimaldab juurde teha ühe lasteaias rühma ja seega ära mahutada kõik lasteaias ootajate rühmad olevad lapsed. 6. juuniks oli vallavalitsusel leping siiski sõlmimata. Vallavanem Avo Kirsbaum selgitas viivitust sellega, et veel pole lõppenud hanke vaidlustuse aeg. Millegipärast jätkuvad Lusti lasteaias ümber mitmetahendusega väljajätlemised (Lasteaias ühe õpetaja süsteemi rakendamine

katsetamise meetodil, lepingu sõlmimise seotus laenu võtmisega jne).

Vastukäivad on ka väljaütlemised Antsla valla laenu võtmise võimalustega. Kui 16. aprillil pearaamatupidaja Eve Sikk eelarve- ja majanduskomisjonis ütles, et valla on veel võimalus laenu võtta 3,5 miljonit eurot, siis vallavanem Avo Kirsbaum rääkis 15. mai eelarve- ja majanduskomisjonis ning 23. mai volikogu istungil 3,695 miljoni eurosest võimalusest. Samas aga volikogus pärast 3,1 miljoni laenu võtmise otsuse tegemist ütles pearaamatupidaja, et edaspidi on valla laenu võtmine võimalik null (0) eurot. Millest ikkagi sellised lahkurääkimised.

Vallavanemalt selgituse küsimisel laenu võtmise võimekusest, mis on viinud valla pankroti äärel. Ametnik lihtsalt ei taha, et volinikud oma otsustega viiksid Antsla valla eelnimetatud valdade eeskujul ajalukku.

Uued tuuled Linda rahvamajale haldaja otsingul

Aktiivse vallakodaniku kaks küsimust vallavanem Avo Kirsbaumile

Seoses Linda rahvamajale haldaja leidmisega ja Antsla vallavalitsuse plaaniga anda Linda rahvamaja rendile MTÜ Boose Seltsile, esitab aktiivne vallakodanik Külalehe vahendusel vallavanem Avo Kirsbaumile kaks küsimust ja soovib vastust lugeda Antsla Valla Lehest.

1. Millega tegeleb MTÜ Boose Selts, palju selles liikmeid ja kes on eestvedaja?
2. Millised rahalised võimalused on kõnesoleval selt-sil hallata, hooldada ja majandada Võrumaa kõige suuremat saali?

Vallakodanik kirjutab: „Hämmastab Antsla Kultuurikeskuse ja ühtlasi ka kogu valla kultuurijuhi Kaspar Kurve madal lend. Kui talle pakutakse niiõeldu elu võimalust ehk saada enda juhtida ka Võrumaa maakonna suurima saali kultuurielu, tõmbab tema saba jalge vahele ja nõuab 1,5 ametikohta palka juurde. Tuleb välja, et praegu on tal „meeletult palju tööd!“ Kas poleks õigem leida uus ja võimsam valla kultuurijuht, kes näeb ka valla piiridest kaugemale ja loob kontaktid Võru maakonna kultuuriesindajatega, et koos Linda rahvamajale rakendust leida. Linda rahvamaja saali rentimine ülemaakondlikeks ja muudeks üritusteks tooks Antsla valla kassasse raha juurde ja võimaldaks edaspidi ka Linda rahvamajale palgalise töötaja võtta. MTÜ Boose Seltsi isetegevuslastele kui oma valla inimestele võiks ruume tasuta kasutada anda.

Kalle Nurk

19. aprill tuli Antsla vallavalitsuse haridus- ja kultuurikomisjon välja MTÜ Boose Seltsi taotlusega anda Linda rahvamaja kohaliku kogukonna kasutusse. Kohaliku kogukonda esindav MTÜ Boose Selts oli välja töötanud plaani, kuidas maja hakkaks toimima nende halduses.

Kultuuri- ja noorsootöö spetsialist Merle Tombak andiski komisjoni liikmetele teada, et Linda rahvamaja rekonstrueerimise I etapp on läbi, sest valmis on uus põrand ja uuendatud kogu küttesüsteem, mistõttu on paranenud ürituse korraldamise tingimused. Nüüd olevatki õige aeg leida majale püsiv haldaja. Koos kultuurikeskuse juhi ja Antsla vallavalitsuse juhtidega on paika pandud nägemus, kuidas Linda rahvamaja võiks edasi toimida. Selleks on eelnevalt MTÜ Boose Selts liikmetega kolmel korral kohtunud Merle Tombak, Avo Kirsbaum, Kurmet Müürsepp ja Kaspar Kurve. Merle leiab, et Boose Seltsis tegutsevaid kohalikud inimesed oskavad seda hoonet hoida ja väärtustada ning neile võiks anda Linda rahvamaja tasuta rendile. Merle edastas komisjoni liikmetele Antsla Kultuurikeskuse toetava heakskiidu anda hoone MTÜ Boose Seltsile rendile, kuid nende kõrval, kes toetasid ettepanekut,

on ka neid, kelle arvates MTÜ tegevuse toetamine toimub teiste piirkondade rahade arvelt. Hoone remont pole ju täielikult lõppenud, järgmised renoveerimise etapid nõuavad ka rahastamist. Varasematel koosolekutel on räägitud, et vald koostab tegevuskava, kuidas Antsla Kultuurikeskus ise hakkab Linda rahvamaja majandama hakkab, hoone tasuta rentimisest (kinkimisest?) juttu ei olnud. Lubas ju komisjoni koosolekul ka vallavanem Avo Kirsbaum, et Linda rahvamaja hoone edasist tegevust arutatakse veel arengu- ja planeerimiskomisjoni koosolekul ning eelarve- ja majanduskomisjoni koosolekul.

Tekib küsimus, mis siis juhtus 24. aprillil toimunud arengu- ja planeerimiskomisjoni koosolekul, kus lükati tagasi vallavalitsuse senised plaanid ja kavatsused? Kuigi arengu- ja planeerimiskomisjoni juhtiv Kaspar Kurve, kes ühtlasi on ka Antsla Kultuurikeskuse juht, pidas isiklikult kõige õigemaks variantiks Linda rahvamaja rendile andmist Boose Seltsile, polnud temaga siiski päri mitmed teised komisjoni liikmed.

Aivo Värton: „Enne Linda rahvamaja renoveerimist räägiti volikogu liikmetele, et läbi maakondliku projekti saame rahastuse, sellele peame lisama omaosaluse, ja et nii saaks tehtud kogu

Aivo Värton.

renoveerimise I etapp. Peale seda saaks hakata hoonet hallata läbi valla peamise kultuurikeskuse ehk läbi Antsla Kultuurikeskuse. Sellise ettepaneku poolt volikogu liikmed hääletasidki? Aivo väljaõeldu õigsust kinnitasid koosolekul ka volikogu liikmed Veiko Haugas ja Anne Uppin.

Tõsi, veel 20. detsembri vallavolikogu istungil vallavanem Avo Kirsbaum vastates Airi Hallik-Konnula küsimusele ütles, et vallavalitsus soovib on Linda rahvamaja edasise majandamise mõningate plaanide seas esimese variandina näha haldajana Antsla Kultuurikeskust, kuid välistatud pole ka mõni ettevõtja või MTÜ. Airi täiendavale küsimusele, kui Võrumaa Arenduskeskus andis 300 000 eurot toetusraha Võru maakonna suurima saali korda tegemiseks, siis kas on maakonna tasandil edasi arendatud ka mõtet, kuidas neid ruume võiks kasutada suuremas mastaabis. Sellele küsimusele jäi vallavanem vastuse võlg.

Raivo Vallner.

Raivo Vallner juhtis komisjoni omalt poolt liikmete tähelepanu: „Linda rahvamaja saal on maakonna suurim saal, olen teinud juba varem ettepaneku, et moodustaksime sihtasutuse ja annaksime hoone Võrumaa

Arenduskeskusele, kus kõik maakonna omavalitsused on osanikud ja majandame seda hoonet koos. Sellise hoone majandamine on meie väikesele vallale koormaks. Nii suures hoones peaks tegevus käima pidevalt, et suudaks ära majandada. Tahan, et vallavalitsus teeks oma kalkulatsioonid ja esitaks komisjonile arutamiseks.“

Arutluse käigus koorusid välja kolm ettepanekut:

- anda Linda rahvamaja rendile MTÜ-le Boose Selts;
- korraldada avalik konkurss, mille käigus selgitatakse välja rentija, kes suudab maja ise ära majandada ja seda mitte valla abiga;
- tööle võtta 1,0 kohaga inime- ne, nagu on Tsooru rahvamajas ja Uue-Antsla rahvamajas.

Kui varemalt on vallavalitsus mitmel korral jätnud tähelepanemata komisjonide otsused ja soovitud, eiranud volikogu liikmete soove, tundub kummalisena viimase arengu- ja planeerimiskomisjoni mõju vallavalitsusele. Ühtäkki jäetakse kõrvale oma plaanid ja võetakse suund, mida on volinikud pikka aega rääkinud ja millele tähelepanu juhtinud.

Merle Tombak.

Merle Tombak: „Tegelikult hakkasime Linda rahvamajale haldaja leidmisega tegelema juba sügisel, kokku toimus neli kohtumist Boose Seltsiga. Antsla vallavalitsus oli eelnevalt arutanud seda küsimust Antsla Kultuurikeskuse juhi Kaspar Kurvega, kes oli seda meelt, et kui Linda rahvamaja hakkab haldama Boose Selts, siis on see väga hea variant. Volinikel olid küll muud ettepanekud ja nende tegemiseks on neil õigus, aga plaanid muutuvad ja lõpuks jõutigi praeguse seisukohani. Kui vaadata Kaika ja Urvaste seltsimajasid, siis kogukondadel on tahe ja võimekus maja hallata, sisuga luua ja täita. Ko-

gukondadele tuleb võimalus anda. Toimusid mitmed läbirääkimised, et kuidas ja mis tingimustel ikkagi maja toimima hakkab. Boose Selts tegigi omapoold ettepanekud, millega me läksime siis volikogu komisjonidesse. Haridus- ja kultuurikomisjonis plaani tutvustades kiideti mõte heaks. Selle mõttega ei haakunud mõned teised volikogu liikmed teistest komisjonidest. Tuli signaal, et peaks tegema avaliku konkursi.

24. mail oli Linda rahvamaja haldaja leidmise teema arengu- ja planeerimiskomisjonis, kus oli arutluseks MTÜ Öpi-Liigu Keskuse avaldus. MTÜ Boose Seltsi avaldusega oli komisjon juba varasemalt tutvunud. Jõuti kokkuleppele, et Linda rahvamajale haldaja leidmisel peaks andma võimaluse ka teistele huvilistele. Nõustusime komisjoni ettepanekuga 2023. aasta juuni kuu lõpuks välja töötama üldised konkursi tingimused. Meile on väga oluline, et leiaksime võimalikult kiiresti partneri, kes seda maja majandama hakkab. Üheks tingimuseks kirjutame kindlasti, et rahvamaja ruume saaks kasutada kogukond ja neid kaasates arvestatakse nende tegevusega.“

Merle Tombaku jutt on järjekordne tõestus, kui puudulikult on vormistatud komisjonide protokollid. Protokollis lõpeb Linda rahvamaja arutluse punkt kolme ettepanekuga. Mitte sõnagi pole kokkuleppest ega juunikuu lõpuks tingimuste väljatöötamisest. Samuti ütleb Merle, et arengu- ja planeerimiskomisjonis oli arutusel MTÜ Öpi-Liigu keskuse avaldus, millest aga pole protokollis sõnakestki juttu. Merle Tombaku väljajätmisest selgub ka, et vallavanem Avo Kirsbaum edastas detsembrikuus volinikele vildaka ja mittetäieliku teabe. Linda rahvamaja haldaja leidmine käis juba sügisest enam kui vallavalitsuse mõtte tasemel ja Kaspar Kurvele oli selleks ajaks tõenäoliselt selge, et Antsla Kultuurikeskus hakkab neid ruume ainult kasutama, mitte haldama.

Kaspar Kurve: „Oleme mitmeid kordi nii väikeses koosseisus kui ka suuremas koosseisuga arutanud Linda rahvamaja tuleviku küsimust. Olin algul päri Linda rahvamaja tulekuga Antsla Kultuurikeskuse haldusesse. Selleks aga seadsin tingimuseks 1,5 ametikohta täiendavalt juurde toomise. Kuna Avo Kirsbaum (vallavanem) ja Merle Tombak (kultuuri- ja noorsoospetsialist) ütlesid, et vallal-

pole raha ja Linda rahvamaja haldamise korral ta täiendavaid kohti juurde ei saa, loobusin selles suunas kultuurikeskuse juhina omapoolse visiooni välja töötamisest. Pean õigeks, et Linda rahvamajale haldaja leidmiseks kuulutatakse välja avalik konkurss.“

Merle Tombak ja vallavalitsuse kavatsused teha Linda rahvamaja ruumid korda ja anda need edaspidi rendile Boose Seltsile võivad ulatuda veelgi kaugemase aega. Antsla valla kultuurireformiga olid väga tihedalt seotud mõlemad: Merle Tombak ja Kaspar Kurve. Antsla Kultuurikeskuse haldamisest jäeti välja Linda rahvamaja. Volinikele anti mõista, et kui Linda rahvamaja ruumid korras, tuleb see Kultuurikeskuse haldusesse tagasi. Kes on tunda saanud Kaspar Kurve tugevat ja enesekindlat iseloomu, tundub ta seekord väga leplikuna, kui soovide muutmiseks piisas Merle Tombaku ja vallavanema arvamusest, et ta ametikohti juurde ei saa. Ju ta seda ei soovinudki ja otsis äraütleamiseks sobivat põhjust. Antsla vallavolikogu liikme ja valla kultuurijuhi Kaspar Kurve käitumises on tunda peata olekut selleski osas, kui algul peab väga heaks ja kõige õigemaks otsuseks Linda rahvamaja rendile andmist Boose Seltsile ja ühtäkki pooldab avalikku konkurssi.

Kas võib oletada, et Linda rahvamaja on seotud pikaajase ettekatsetud salasepitsustega, et muuta hoone kohaliku kogukonna seltsimajaks? Sellisel juhul võivad välja kooruda väga tõsised asjaolud. On ju volikogu istungil Linda rahvamajale rahade eraldamise juures kaasa rääkinud ka MTÜ Boose Seltsi liige. Linda rahvamajale suunati rahad ajal, mil vallavalitsus jättis raha puudust põhjuste tuues ostmata eelarves ette nähtud ja hanke võitnud ettevõtjaga Antsla gümnaasiumile bussi ostmiseks lepingu sõlmimata. Rahanappuse tõttu lõpetati ka 2022. aastal Antsla gümnaasiumi renoveerimistööd alustama pidanud hange. Need on ainult üksikud kahtlusi tekitavad asjaolud, mis rahvasuus liiguvad. Välistatud pole ka asjaolu, et Linda rahvamaja katteloori taga on veel mõni volikogu liige või vallaametnik, kes oma ametikohta kuritarvitab!

Kahjuks toimuvad Antsla vallas kummalised asjad ajal, mil järjest sagedamini räägitakse valla üha halvemaks muutuvast majanduslikust olukorrast.

Külalehe lood võiksid ilmuda ka Antsla Valla Lehes

Kalle Nurk

Antsla vallas ilmub kaks tasuta ajalehte, mis kajastavad Antsla vallas toimuvat – Antsla Valla Leht ja Külaleht. Antsla Valla lehte toimetab Antsla vallavalitsus ja selle ilmumiskulud kaetakse valla eelarvest, mittetulundusühingu Tsooru Koidu-kiired väljaantav Külaleht jõuab rahvani toetajate abiga. Antsla Valla Lehe saab vallavalitsus

postkulleriga vallakodaniku igasse postkasti (lehte saab lugeda ka Antsla valla kodulehelt), Külalehte on võimalik lugemiseks võtta väljakujunenud jagamispunktidest.

28. märtsil arutles Arengu- ja planeerimiskomisjon Antsla Valla Lehe vajalikkust ja kuidas seda muuta paremaks. Komisjoni esimees Kaspar Kurve arvas, et lehe peamiseks funktsiooniks peaks olema elanike

informeerimine vallas toimuvast, persoonilood on teisejärgulised ja nende avaldamist Antsla Valla Lehes võiks kaaluda. Et veelgi rohkem oleks lehes ruumi kuulutustele ja reklaamidele, võiksid reklaamkuulutused olla väiksemas formaadis.

Komisjoni liikmed jäid Antsla valla lehega rahule ja leidsid, et lehe kirjutamist võiks samamoodi jätkata. Täiendada võiks lehte rubriigiga “Vallava-

nem vastab” ja “Volikogu esimees vastab”.

Antsla Valla Lehte on selle ilmumise algusest peale toimetanud valla arenguspetsialist Kalev Joab.

Kalev Joab: Antsla Valla Lehte saab alati paremini teha. Meil pole kahjuks inimest, kes vaataks tekstid üle ja parandaks trükivead. Vigadest päriselt sisiki ei pääse. Trükivigu esineb isegi üleriiklikes ajalehtedes.

Inimesed on tagasihoidlikud kirjutama ja et leht õigel ajal ilmuks, on selle kokkupanemine suur kunst. Meil näiteks on 17 volikogu liiget. Kui igaüks neist kirjutaks, oleks aasta ja enamgi veel ühe volikogu liikme kirjutis igas lehes. Volikogu liikmetest on kirjutatud ainult volikogu esimees Merike Prätz ja ühel korral Raivo Vallner. „Vallavanem vastab” ja „Volikogu esimees vastab” rubriigi teki-

tamine valla lehte on hea mõte. Inimesed võiksid saata küsimusi, millele vastust soovivad, rubriigi käivitamiseks võiksid vallavanem ja volikogu esimees ise küsida ja siis vastata, ka teabenõudeid saab küsimustena rakendada. Mina ise pooldan persoonilugude ilmumist Antsla Valla Lehes. Näiteks võiks eraldada valla lehe vahele ühe lehekülje Külalehe ajakirjanduslike lugude avaldamiseks.

Roosiku külarahval oli taas aeg koguneda endise Lepistu koolimaja juurde

Kalle Nurk

7. mail kogunes Roosiku külarahvas taas endise Lepistu koolimaja juurde. Seekord saadeti kaheksa aastat koolimajas elanud Alevite perekond elama uude kohta ja tehti tutvust koolimaja uute omanikega.

Aivo Alev: „Täna on juba kergem tunne. Viimane aasta on olnud hull protsess, eriti raskelt kulgesid viimased neli kuud. Juba tükk aega tagasi olime jõudnud järeldusele, et aeg on edasi liikuda, kuid elul olid omad nägemused. Roosikul on olnud suur õppimise aeg. Väga palju on toimunud, oleme teinud tohutu tööd.”

Aivo jätkab, et ta on Tallinna poiss, käinud õppimas Soomes, sõjaväes teenis Võrumaal, Valka kolisime juba koos abikaasa Merikesega, pikka aega pidasime Pärnus kohvikut, seal läksime edasi Vändramaale. Vändramaal elasime seitse aastat täiesti metsa sees. Roosiku tülles olime taas inimeste keskel. Vana koolimaja tõmbab palju inimesi ligi ja suhtlust on olnud väga palju. Ja nüüd edasi Võrru. Lapsed on suuremaks kasvanud, tegevuspiirkond laienu, nad tahavad palju liikuda. Eestimaal on nii, et kui elad maakohas, saad liikuda ainult autoga. Maale jäädes kammitseksime laste arengut ja oma šokolaadi tootmist ei mahu enam koolimaja ära. Suurem poiss on otsaga juba Tartus. Roosiku kandi ja külainimeste suhtes on mul öelda ainult häid sõnu, aga elu andis märku, et on vaja edasi minna. Vaatame, kuidas edasi läheb, kauaks Võru linna püsima jääme.

Nagu näha, on muutused meil veres ja kolimisega pole mingeid probleeme. Pigem takistasid tehnilised asjad. Pidime leidma tootmisele vajalikud ruumid, oma uus elamine korda teha. Minu mõtteviis on: „Kui sul on kusagil väga hea ja mugav, siis põgene kiiresti, see pidurdab arengut. Kui liigud ja lähed muutustega kaasa, toob arengut. See kõik on inimese kasvamise protsess.”

Edasi jutustab Aivo, et Roosikust jääb kõige enam meelde see küla, inimesed ja mälestused siin toimunud üritustest: kohvik, festivalid – seda kõike kaheksa aastaga on liiga palju. Eriti esimesed viis aastat. Koroonaga oli tükk aega vaikne. Siis tegelesin rohkem šokolaadi tootmisega, algas koostöö Jaapaniga, arendasin tootmist. Algusaastad olid tohutud suhtlusaastad, pluss tegevus Tsouris. Kõik need mälestused võtame endaga kaasa.

Koroonaga oli tootmise väike tagasilööki, sest turuhinnad tegid igasugu hüppeid. See tõmbas korra tagasi, kuid nüüd tundub uuesti ülesmäge minevat. Meie uuel tootmisruumil Võrus näib olevat positiivseid eeliseid tulevikku vaadates. Visioon on tugev, tuleb vaid

Roosiku külaelanikud on kogunenud endisesse Lepistu koolimajja, et saata roosidega teele endised hoone peremehed ja tervitada soolaleivaga uusi omanikke. Pilt on tehtud 7. mail 2023. Fotod: Kalle Nurk

Merike ja Aivo Alev.

ellu viia. Vaikseltsussitame ka Araabia turgu. Suuri müüke veel pole, kuid arengut on tunda. Loodame, et ühel hetkel pääseme ka sinna pauguga välja. Meil on palju uusi tooteid. Lisaks šokolaadile hakkame tegema komme ja käsitrihvleid. Seda suunda arendame päris tugevalt. Arvan, et selle aasta jõuludeks on uudistooted kõik juba olemas. Roosikust jääb alles niivõrd, kui meil on osahing Roosiku ja ka Roosiku šokolaadi nime alt müüme toodangut edasi. Siin majas sündinud konkreetne Roosiku šokolaad jääb edasi ja see ei kao kuhugi. Samuti alguslugu jääb alles. Jaapanis hinnatakse meie maiustusi, eriti müüvad just toodangu juurde käivad Lepistu koolimajast, Roosiku külalt, see kandub kõik edasi. Roosiku on meie alguslugu.

Kaks poega on põhikooli lõpetanud. Vanem poeg Kaspar on Tartus eluga väga rahul. Teine poiss läks ka kutsekooli, kuid leidis, et vajab enamasti väljakutset ning läheb sügisest õppima gümnaasiumi. Poisil on väga hea pea ja ta tuleb toime. See, et pärast koduõpet ei tule lapsed elus toime, on meie jaoks müüt. Näiteks üks poistest on tugev matemaatikas. Kui õpetaja kuulis, et ta on ol-

nud koduõppel, ütles, et see ei ole võimalik, sellist taset ei saa kodus õppides. Oleme endiselt arvamisel, et kodus on rahu, rahulikult, oma tempo ja kui vähegi on antud looduse poolt, siis on seda võimalik ilma noort inimest löhkumata need tugevad küljed välja tuua. Teine poiss sai näiteks matemaatika lõpuksami eest 98 %, me ei õpetanud talle üheksa aastat matemaatikat nagu tavakoolides seda teha. Kui süvitsi kokkuvõttes võtta, oli see poole aasta tulemus. Lõpukirjandi eest aga sai ta 40st võimalikust punktist 38, kusjuures oli ta elus kirjutanud kõigest kolm kirjandit.

Tütar Emma sündis, kui tulime Roosikule elama. Tema kindel soov oli minna tavalisse kooli. Esimese linnakoolis käidud aastaga on ta üli rahul, tal on omad sõbrannad. Emma oligi üks põhjustest, miks otsustasime Võrru minna. Samas on kõige väiksemal, meie pesamunal, jälle kindel soov minna lasteaeda.

Merike Alev: „Olen täna pisaraid valanud. Täna nii paljude külainimeste siia tulek ja küla ise on läinud nii südamesse, et pisarad lihtsalt tulid silma. Siin oli tore elada, sa tead, et võid ümber ringi ini-

Hegle ja Urmas Lauri.

mesi usaldada.

Viimaseid ringe majas tehes imestasime isegi, kuidas küll need asjad kõik tehtud said. Mõnikord on tunne, et see tehti läbi meie, meil sõnaõigust kaasa rääkida polnud. Alustasime maja korda tegemisega, siis ümbrus (koolihoov, park), üritused, kohvik. See tehti läbi meie, meie pidime lihtsalt tegema. Kuidagi polnud sellist tunnet, et meie teeme. Mingi kõrgem asi sündis seda kõike tegema. Näiteks kui istud talvel kohvilaua taga ja ütled, et pean minema alla ja hakkama tühja klassiruumi ümber tegema. Kõsime enda käest, et kellele me seda teeme, aga tegime. Niipalju kui suutsime, tegime. See koht on ikkagi keset küla.

Kui tulid Hegle ja Urmas meie kodu vaatama, oli meil selge, et see koht on nende koht, võime rahulikult edasi liikuda teadmise, et meie tehtust peetakse lugu ja koolimaja jääb peale kätte.

Kunagise Lepistu koolimaja uutel omanikel ja seega ka Roosiku külakogukonna uutel liikmetel on esialgu vähe patjata. Hea, et nad tunnevad end siinkandis igati koduselt ja kavatsevad olla tugevad külaelu edendamisel.

Hegle Lauri: „Minu emapoolsed juured pärinevad Põlvamaalt. Sündisin Põlvas ja algusaastad elasin Kanepis. Isapoolsed juured on Mustla kandis. Kanepist kolisime edasi Harjumaale. Järgnevad lapsepõlve mälestused pärinevadki Tallinna lähedal. Kolmandas klassis jätkasin õpinguid Tallinna koolis, kus lõpetasin keskkooli. Kuna ei teadnud, mida edasi teha, läksin paariks aastaks rändama Hispaaniasse. Tagasi tulles õppisin tekstiilitehnoloogiat rakenduskõrgkoolis. Sain aru, et käsitöö on mul väga-väga hinges, kuid ei sobitu tekstiilitöoga kokku. Leidsin endas sobiva olevat õpetaja elukutse. Uued õpingud ja käsitöö-kodunduse magistrakraad taskus. Vahepeal jõudsin tutvuda Urmasega. Urmase töötas Otepääl ja kolisin Urmase juurde. Urmase töö viis meid edasi elama Tallinna. Tallinnas elasime kuni vanema lapse 9-aastaseks saamiseni. Olude sunnil 2018. aastal pakisime asjad lahti Tartus, oma sugujuurte lähedale. Elavad ju sugulased Tõrvas, Põlvas, Kanepis.

Roosiku sattumine oli üsna ootamatult. Eelmisel aastal sõitsime perega kaks nädalat Lõuna-Eestis haagissuvilaga

ringi. Nägin igal pool taludes niipalju hobuseid. Tegelesin lapsepõlves ratsaspordiga ja mulle hobused väga meeldivad. Oma hobuse soov on olnud juba pikka aega, kuid nüüd tekkis kindel soov: kas nüüd või mitte kunagi. Esimene mõte oli renditall, kuid need olid kallid, teine võimalus osta suvila ja siis sinna ehitada juurde väike tall. Sellist sobiva hinnaga kohta Tartu lähistelt ei leidnud. Laiendasin otsingute piirkonda kuni sattusin Lepistu kooli kuulutusele. Algul oli see hind meile liiga kõrge ja kerisin edasi edasi. Sissetunne aga käskis veelkord vaadata Lepistu koolimaja pakkumist. Vaatamiseks oli üles pandud nii ilusad pildid, mis ahvatlesid teksti lugema. Kirjas oli, et on kohvik, tootmisvõimalused. Kohe tekkisid erinevad visioonid, äratundmine. Ma pole kunagi mõelnud, et tahaks ettevõtlusega tegeleda. Kui Urmas koju tuli, näitasin müügikuulutust temale. Urmas oli algul tõrges, et ilus küll, aga väga suur. Siiski otsustasime vaatama sõita. Kuna samal õhtul ei saanud, võtsime teekonna ette järgmisel päeval. Roosikule jõudes klappis pildide ilu tegelikkusega, ka müügihind oli meie jaoks piiripealne. Siiski saime pettumuse osaliseks, teine soovija oli meist ette jõudnud ja võtnud mõtlemisaja. Hoidisime pöialt, et mõtleja jääkski mõtlema. Nii juhtuski. Aivo ja Merike nägid meis kindlaid ostjaid ja vaekaus langes meie kasuks. Koju jõudes arutasime, et alles eile polnud meil aimugi Roosikust, aga täna on juba nii suured plaanid. Ma arvan, et süda kutsus ja see on õige tee. See koht inspireerib suuri tegusid tegema. See 16. juunil 2022 aastal vastu võetud otsus on olnud kõige spontaansem. Ostuprotsess on olnud küll pikk, kuid kõik sujub hästi. 22. juunil, mil tütar saab 6. aastaseks, kutsume külalised siia kokku.

Me ei karda siia tulekut. See kõik tundub nii õige olevat ja tunne on väga kindel. Lisaks peagi kuue aastaseks saavale tütar Pärlile kasvab meie peres 15. oktoobril 4-aastaseks saav Urmas ja 18. märtsil sünnipäeva pidanud 2-aastane Sander.

Urmase Lauri: „Minu lapsepõlvkodu on Viljandimaal Mustlas, kus paiknevad isapoolse vanaisa ja emapoolse vanema juured. Isapoolne vanema on pärit Setomaalt. Mustlas elasin keskkooli lõpuni. Ajateenistuses hakkas meeldima militaarne. Lõpetasin Kaitseväge Akadeemias õhuväe juhtimise eriala. Töötasin 2015. aastast Otepääl. Ametikoostööst tulenevalt kolisin Tallinna. 2018. aastal tekkis vanaema hooldusvajadus, mistõttu olin sunnitud lõpetama otsesed sidemed lennudusega. Tegin muid töid. Roosikul, uues elukohas, loodame luua oma firma ja lõpetada palgatööl käimine.”

Kadri Veski meeldib oma töö ja Antsla kandi rahvas

Kalle Nurk

2022. aasta augusti kuus avati Antsla linnas loomakliinik (Jaani 4, tel 5688 9588 antsla.loomakliinik@gmail.com). Vallarahvas rõõmustas selle üle niivõrd, et tunnistas 2022 Aasta Teo laureaadiks. Loomakliinik on praegu avatud esmaspäeval ja kolmapäeval. Inimesi teenindab Kadri Veski, kes on ka üks loomakliiniku omanikest.

Kadri Veski on üles kasvanud Võru linnas. Ta elas küll esimesed 18 eluaastat Võrus, kuid peab end siiski osulalaseks. Sõmerpalu kandis elavad tema emapoolsed sugulased ja nendega veetis ta väga palju aega koos. Õppides Võru linna gümnaasiumi 11. klassis hakkas ta ühel rahutul ööl mõtlema, mis temas edasi võiks saada. Kontoritöö oli tema jaoks täiesti vastuvõetamatu. Loomad aga on talle kogu aeg meeldinud ja toredad olid ka hetked koos vanatädiga piimafarmis tööl käies. Samal perioodil jooksis televiisoris Tiina Toometi Loomakliiniku saade. Miks mitte õppida loomaarstiks? Peale 12. klassi lõpetamist tutvus Kadri lähemalt Võru loomakliiniku tööga ja see teda ära ei heidutanud. Ülikooli aeg oli tormiline: palju õppimist ja sõpradega koos veedetud aeg. Kõrgkoolis õppides mõtles ta, et temast saabki arst, kelle patsientideks kassid, koerad, kitsed, lambad, lehmad ja hobused.

Kadri Veski: Viimane oli rohkem laboritöö ja selle välistasin kohe. Kõik need aastad õppisin teadmisega, et minust saab kõigi loomade arst. Kuna sel ajal praktiliselt puudusid väikelooma arstidele tööpakkumised, valisin suurloomad. Kuuendal kursusel tekkis spetsiifiline huvi lammaste ja kitsede vastu. 2008.

Kadri Veski kontrollib koerakese Popi tervise näitajaid. Arsti tegevust jälgib koeraomanik Sandra. Fotod: Kalle Nurk

Kadri Veski.

aastal pärast kooli lõpetamist läksingi Maaülikooli suurlooma õppesse mõttega jätkata õpinguid kitsede ja lammaste ravitsemiseks väljaspool Eestit. Tuli masu ja internatuur jäeti pooleli. Minu esimene töö-

koht oli aasta aega Eestimaa ühes suurimas lambafarmis Palamusel. Aasta pärast hakati vähendama lammaste arvu, farm tõmbus järjest koomale. Mõned kuud pausi ja uue töopakumise tegi Ühinenud Farmid. Poole aastaga Anneküla ja Varstu farmis töötamisega oli mul selge pilt, et see töö pole noore inimese jaoks. Kogu elu oli farm. Nädalapäevadel polnud vahet, aega ei jagunud enda eluks ega sõprade jaoks, kuna olin ükski ja asendustöötajaid polnud. Järgmiseks töövalikuks saigi asendusloomaarst. Poolteist aastat pakkusin asendustööd üle Eesti paljudes farmides. Sain hea tervikpildi ja mõistsin, et nendest ainult oli üks koht, kus oleksin soovinud sõlmida pikaajalist töölepingut. Tekkis järjekordne tööpaus. Huvitavat väljakutset nägin Keskkonnaameti poolt

metsloomade rehabiliteerimise spetsialistina. Kolisingi neljaks aastaks Pärnumaale tööle Nigula metsloomade keskusesse. Nii sain lähemat tutvust teha metsloomade eluga, enamasti lindudega. See oli hästi tore aeg. Võimalus oli suhelda paljude inimestega. Pärnumaal tutvusin Tarvo Arumäega ja meile sündis 2016. aastal poeg Aro August. Eraelu muutus. Sündis veel kaks poega: Hiio ja Hugo.

Praegu elan Lüllemäe kandis, kus on meie kodu. Karula kandiga kohtusin esimest korda ülikooli päevilt, kui loomakliinikus kirurgina töötav Ants Kuks kutsus mind appi lammaste poegimisel tallesid vastu võtma. Mäletan, et toona jõudsin kohale öösel. See kant hakkas mulle iseenesest meeldima ja hiljem käisin Karulas veel mitmeid kordi. Too-

na ei osanud unistadagi, et kunagi siin ka elama hakkaks. Nii ei osanud ma ka arvata, et hakkaks loomakliiniku pidajaks.

Kaks aastat tagasi hakkasin mõtlema, mida edasi teha. Enne kolmanda lapse sündi sai kogetud Võrus Sodalise loomakliinikus väikeloomade ravitsemist. Sain üpris hästi hakkama. Nägin kui suurt puudust tuntakse arstidest ja kui palju inimesi iga päev Võru loomakliinikusse käis. Päeva jooksul ikka mitmeid. Minu väga hea sõbranna Aire Ilves Luht avas Leevile loomakliiniku. Algul arvati küll, kas nii väikeses kohas ikka see ära tasub, aga tasub. Tänu tema ja elukaaslase toele jõudsin mõttega nii kaugele, et hakkasin Antsla ruume otsima. Olen väga rahul, et selle teoks tegin. Ma naudin oma tööd ja mulle meeldib sinne rahvas.

Suurlinnas ja väikekohas loomaarstina töötamisel on suur vahe. Tartus tuleb inimesi väikeloomaga arsti juurde ja ta teab, mida nõuda. Väikekoha inimene on palju leplikum. Tema sooviks on, et kasvõi kuidagi saaks loomakest aidata. Tööd jagub. Siiski ma töötan lisaks väikeloomade ravitsemistega ka suuremate loomadega, käin väljasõitudel. Saan hakkama kõigi loomadega, kui välja arvata hobused. Hobuste aitamiseks mul vahendeid napib. Peagi saab aasta täis ja kogemused näitavad, et abivajadused jagunevad aastaegade perioodidesse. Näiteks kevadisse aega kuuluvad poegimised.

Loomade haiguse või vigastuse suurust on mõnikord raske märgata. Mitu juhust on olnud jahikoertega, kel on väga suur valu taluvuse piiri. Ühe pühapäeva õhtul helistas üks jahimees, et kas saaksin koerale mingi rohu välja kirjutada. Hommikul käis jahil ja nüüd koer natuke lonkab. Rohtu ma välja ei kirjutatanud, vaid soovisin koera enne oma silmaga üle vaadata. Tõesti, esimesel pilgul polnud koera käitumises suurt midagi halba aimata, lähemal uurimisel selgus, et metsiga oli kihvaga tekitanud koerale umbes 10. cm pikkuse sügava haava. Ömblesin seda tund aega kinni. Teise jahikoeraga oli tõsisem asi, tema loidumust võis kohe märgata. Sellele koerale oli sea kihv õla juurest tunginud roiete juurest vahelihasse. Tõsi, nii suure vigastuse juures ja ükski olles jääb esialgu minu loomakliinik abituks. Pidin koera edasi suunama Tartusse.

Palju räägitakse Antsla väikelooma kliinikust, kuid nagu teatab logo aknal „Antsla loomakliinik“, tegelen ma kõigi loomadega nii palju kui oskan ja kliinik parajasti võimaldab. Siia juurde kuuluvad ka väljasõidud. Vajaduse korral tasub ikka ühendust võtta. Olen alati abistama.

Antsla valijad toetasid Riigikogu valimistel kõige enam Liina Kersnat

Kalle Nurk

Riigikogu valimistest on peagi kolm kuud möödunud (5. märts) ja Reformierakond, Eesti 200 ja Sotsiaaldemokraatlik erakond valitsuse moodustanud. Valimiskampaania käigus lubasid kõik erakonnad pudrumägesid arvestamata sellega, kust võetakse lubaduste täitmiseks vahendid.

Nüüd seisame tegelikkusega silmitsi.

Pärast valimisi postitas Janek Joab facebookis foto, lisades juurde teksti: „Olen selle pildi avalikustamist oodanud tükk aega. Nüüd on selleks kõige sobivam aeg.“ Keda on mõeldud lambakarja all, toob selgust võib-olla Merle Tombaku kommentaar: „See ongi ses mõttes hea pilt, et igale ühele

jääb tõlgendamise võimalus ning mõte, kus ja kellega ta olla tahab.“

Kui usalduslikult suhtusid antslakad valimislubadustesse ja kellele kõige suuremaid lootusi panustati?

Antsla valimisjaoskonnas osales valimistel 2222 inimest. Nendest 606 panustasid Eesti Konservatiivsele Rahvaerakonnale. Teise toetuspositsiooni ligikaudu veerandi võrra väiksemate häältearvuga (478) kogus Reformierakond. Neile kahele järgnesid:

Isamaa erakond 319 häält
erakond Eesti 200 263 häält
Keskerakond 244 häält
Sotsiaaldemokraatlik erakond 179 häält
Eestimaa Rohelised erakond 78 häält
Parempoolne erakond 52 häält.

Mis osutus valijale otsustavaks teguriks hääle andmisel, on individuaalne. Kandidaadi välja valimisel võis määravaks saada tema usaldatavus või erakondlik taust või mõlemad näitajad kokku. Kõige populaarsem riigikogu liige Antsla valijatele on igatahes reformierakondlane Liina Kersna (316 häält). Kuigi Antsla vallavanem Avo Kirsbaum tõi Isamaale 215 häält, ei piisanud seda Riigikokku pääsemiseks. Kõige enam toetushääli saanud Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna Kagu-Eesti piirkonna esinumber Rain Epleril (198 häält) tuli leppida kolmanda asetusega. Neile järgnesid:

Igor Taro (Eesti 200) 124 häält
Ants Froch (EKRE) 120 häält
Erki Savisaar (KESK) 90

häält
Ester Karuse (KESK) 89 häält
Merry Aart (EKRE) 83 häält
Katrin Martinfeld (Eesti 200) 82 häält
Ivari Padar (SDE) 77 häält
Priit Sibul (Isamaa) 68 häält
Mati Kuklane (EKRE) 63 häält
Helen Rebane (EKRE) 62 häält
Anti Allas (SDE) 61 häält
Erakondadest ei ületanud valimiskünnist Eestimaa Roheliste erakond ja Parempoolsete erakond. Kagu-Eesti valimiskokkonnas nende erakondade esinumbriid Kaspar Kurvel tuli leppida 49 antslalase häälega ja Põim Kamal 48 häälega.

Uustulijana Parempoolsete erakond ületas kolme protsendise hääletussumma ja saab

edaspidi arvestada riigipoolse rahastusega.

Valitsuse moodustanud kolme erakonda toetas 920 Antsla valijat. 1169 antslakese hääle saanud erakonnaliiget

istuvad Riigikogus opositsioonipingil. Seega Antsla rahvale praegune valitsus kõige sobivam pole.

Janek Joab võttis facebookis Riigikogu valimistulemused kokku enda tehtud fotoga, millel lambad lukuga suletud raudvärava taga.

Lusti lasteaia katsetatakse uut töökorraldust

Kalle Nurk

Lusti lasteaia katsetatakse esialgu kahes lasteaia rühmas üle minna kahe õpetaja süsteemilt uuele ühe õpetajaga süsteemile.

Antsla vallavolikogu mai-kuu istungil tuli ühes päevakorrapunktis jutuks valla lasteaedades kahe õpetaja süsteemist ülemineku ühele õpetajale. Nimelt tuli vallavalitsus volikokku eelnõuga viia sisse muutus määruses „Antsla vallavalitsuse hallatavate asutuste töötajate koosseisude kinnitamine ja töötasustamise aluste kehtestamine”. Vallavalitsus tegi ettepaneku teha Lusti lasteaia juurde assistendi ametikoht. Vallavalitsust esindas haridusnõunik Pille Raudam. Pille Raudam oli volikogu liikmete koostanud seletuskirja, milles teatab, et seoses lasteaedades ühe õpetaja süsteemile ülemineku on vaja lisada lasteaia struktuuri assistendi ametikoht. Assistent asendab üht õpetajat, vabanev õpetaja hakkab aga tööle sügisel loodavas uues lasteaia rühmas. On vajalik teada, et õpetajal on kõrgharidus, assistendil vaid kutsetunnistus lastega tegelemiseks. Oma ettekandes Pille Raudam selgitas, et arutelude käigus ongi vallavalitsus ot-

sustanud Lusti lasteaia esialgu proovimise käigus üle minna ühe õpetaja süsteemile.

Uuele süsteemile ülemineku oli enne volikogu istungit läbinud kaks komisjoni: eelarve- ja majanduskomisjoni esimees Aivo Värton tunnistas, et 15. aprillil eelarve- majanduskomisjonis selle teema arutelu käigus esines isegi päris krõbedaid sõnavõtte, ka haridus-, kultuuri- ja spordikomisjoni esimees Margus Klaar lisas, et temagi juhitud koosolekul (19. aprill) oli uuel süsteemil nii pooldajaid kui ka vastu seisjaid. Kumbgi komisjon oma poolset otsust ei teinud.

Pille Raudam pidi vastama mitmele volikogu liikme küsimusele. Tema antud vastustest nähtub, et niiolela paberitöö arvutis polegi lasteaia õpetaja töö. Lasteaia õpetaja tööde hulka kuulub arupärimine ja ümberkorralduste läbiviimine. Seega pole tarvilik lasteaia päeva teise poole hoida töö kõrgharidusega töötajat, kuna siis piisab lastega tegelemisel ainult kutsetunnistust omavast inimesest. Pille Raudam kinnitab, et vallavalitsusel pole uuele süsteemile ülemineku eesmärgiks kõrgharidusega rühmades raha kokku hoida. Süsteem on vajalik lasteaia hommikupoolisel ajal rühmades korraga kolme täiskasvanud inimese parema kasutamise. Selline olukord annab võimaluse lastega tegelemisel kogu rühma jagada väiksemateks osadeks (2-3 alagruppi). Kahelt õpetajalt ülemineku ühe õpetaja süsteemile laste hariduse ja muu ettevalmistuse tase üldse ei lange. Selline lähenemine toob kasu just nende laste arengule, kes

on erivajadustega.

Volikogu istungit jälgides ja Pille Raudami antud seletustest jäi mulje, et uues süsteemis on veidi segane koht õpetaja ning assistentide tööaja ja tööülesannete jagamine, kuid seda annab korraldada.

Volikogu esimees Merike Prätz andis edasi ka Lusti lasteaia hoolekogu seisukoha, et kuigi täpselt ei teata, kuidas asi kulgema hakkab ja läheb, andis hoolekogu siiski rohelise tule proovida Lusti lasteaia kahes rühmas ühe õpetaja süsteemi. Samuti on Merike Prätz uurinud väljaspool maakonda ühe õpetaja süsteemi rakendamise tulemusi, arvamused on olnud mõneti vastuolulised: ühed kiidavad, teised laidavad. Kuigi vallavalitsus ei soovi Lusti lasteaia teha algust raha kokkuhoiduga, hoitakse selle süsteemiga raha aastas ühe rühma pealt kokku 7 000 eurot.

Antsla vallas lasteaedades kahe õpetaja süsteemilt ülemineku ühele õpetajale oli valerahvale suureks üllatuseks. Arutlusest oli välja jäetud avalikkus! Nii oli paratamatu, et kiiresti hakkasid levima igasugused jutud ja kõlakad. Et küllainimeste küsimustele vastust saada, külastasingi 30. mail (haridusnõuniku vastuvõtu ajal) haridusnõunik Pille Raudami. Pille, kuuldes, et soovin esitada küsimusi, mis seotud assistendi koha loomisega, trükkis lahkesti välja natuke rohkem kui ühele lehekülje poolele kirjutatud teksti, mille pealkirjaks „Vald läheb etapiliselt üle ühe lasteaiaõpetaja süsteemile”. Paberilehte üle andes tegi ta ka teatavaks, et on uuele süsteemile ülemineku juba

tutvustatud volikogu komisjonides ja volikogus ning keeldus Külalehe toimetaja küsimustele vastamast. Selgub ka, et enne intervjuu saamiseks oleksin pidanud sellest teda eelnevalt teavitama. Mõistmatuks jääb selline ütlemine, sest enne küsimuste esitamist ma just teda teavitasingi ja täpsustasin veel, et võtan jutu linti hilisemate arusaamatuste vältimiseks. Pille poolt selline väljaütlemine tuletas meelde vallajuhtide suhtumist meediasse ajal, mil ise olin volikogu liige. Toona juhtis volikogu Merike Prätz. Istungit oli kuulama tulnud noor ajakirjanik Võrumaa Teatajast. Ja kui ta soovis loo juurde pilti teha, keelas volikogu esimees selle ära, kuna polnud pildi tegemisest teadlik ja ta polnud istungi alguses volinikelt nende pildile jäämiseks luba küsinud. Ju on Antsla vallas omapärased reeglid, mis võimaldavad meediat võimalikult kaugel hoida. Kuna Pille Raudam keeldus kartegooriliselt ühelegi küsimusele vastamast, ei jäänud muud üle, kui lahkuda haridusnõuniku vastuvõtult sama targalt kui sinna läksin. Sel päeval ei olnud enne mind ega minu lahkumise ajal ühtegi inimest ootamas haridusnõuniku vastuvõtule. Vastuseid lootsin leida komisjonide protokollidest.

Mida arvati ühe õpetaja süsteemile ülemineku volikogu komisjonides?

Esimest korda tutvustas Pille Raudam uut kavandatavat süsteemi eelarve- ja majanduskomisjonis. Kuigi Aivo Värton volikogu istungil kaasetekandjana ütles, et komisjonis käis toona kõva arutelu ja esines ise-

gi väga krõbedaid väljaütlemisi, on protokollis ära toodud ainult paari komisjoni liikme küsimused. Pille Raudami ettekandest järeldas Veiko Haugas, et vallavalitsusel on süsteemi muutmisel peamiseks eesmärgiks ühele töötajale vähema palga maksimisega raha kokku hoida, millele haridusnõunik siiski päri polnud. Selle tõestuseks selgitas ta, et uuele süsteemile ülemineku ettepaneku on teinud lasteaia juhid, sest nad näevad, et sellest on kõige suurem abi. Eelarve- ja majanduskomisjon ei kiitnud eelnõud heaks ja saatis tagasi, et seda järgmine kuu uuesti arutada. Aivo Värton on hiljem selgitanud, et aprillikuus oli eelnõu volikokku minekuks liiga toores. Teist korda vallavalitsus kõnesoleva küsimuse eelarve- ja majanduskomisjoni ette minekut vajalikuks ei pidanud, vaid saatis komisjoni soovi arvestamata selle otse volikokku.

Paar päeva hiljem (19. aprillil) võttis ühele õpetajale ülemineku süsteemi arutelu päevakorda haridus- ja kultuurikomisjon. Selles protokollis ei räägita uue süsteemi realiseerimisest kahes rühmas, vaid vallavalitsus rakendab uuele süsteemile ülemineku järkjärgult vaid siis, kui mõni lasteaia õpetaja lahkub. Rühma kasvatuses viiakse muutus sisse ka juhul, kui õpetaja annab nõusoleku assistendina töötamiseks. Protokollis seisab ka, et Antsla vald on seda süsteemi analüüsinud ning võtab suurema halduskoormuse, et tagada sujuv ülemineku. Kuna sellel koosolekul räägiti uuele süsteemile ülemineku puhul ka rahalisest kokkuhoiust, jäi siin-

gi mõnele arusaam, et kõrgharitud vald näeb ülemineku ainult kokkuhoidu ja süsteem toetab rohkem lastehoidu kutseõppe saanud assistendiga kui kvaliteetse õpetajaga alushariduse andmist lasteaia.

Haridusnõunik Pille Raudami käest saadud paberil tekstis „Vald läheb etapiliselt üle ühe lasteaiaõpetaja süsteemile” pole sõnagi uuele süsteemile ülemineku esialgu katsetamisest kahes rühmas ning paberil puudub ka kirjutatu rakendamiseks juriidiline alus. Mitte sõnakestki ülemineku kahe õpetajaga süsteemist ühe õpetaja süsteemile pole ka Lusti lasteaia 2023-2026 arengukavas, mille Pille Raudam oli just volikogus ette kandnud ja volinikud heaks kiitnud. Avalikkusele pole jõudnud ka SWOT analüüs, kus kirjas süsteemi tugevused ja nõrkused. Tekib küsimus, mis ikkagi võeti aluseks, kui volikogus ühtäkki hakati rääkima uue süsteemi katsetamisest kahes rühmas ja millisel alusel need katsetused toimuvad. Seejuures ei tohiks piisata volikogus volikogu esimehe asetäitja ning haridus- ja kultuurikomisjoni juhi Margus Klaari väljaütlemisest, justkui otsuste tegemisel piisaks ainult ametnike usaldamisest. Usaldada küll võib, kuid valitud rahva esindajad peaksid volikogus enne otsustamist siiski endile asja rohkem selgeks tegema. Lapsed pole katsejänesed, et vaatame mis välja tuleb. Ütles ju volikogu esimees Merike Prätz enne määruse otsustamise panemist, et mitte keegi meist ei tea, mis sest saab. Samas tõstab ta poolthääletamisel esimesena käe.

Mittetulundusühing Õpi-Liigu Keskus soovib Linda rahvamajale elu sisse puhuda

Kalle Nurk

26. mail laekus Antsla vallavalitsusse mittetulundusühingu Õpi-Liigu Keskus avaldus sooviga võtta Linda rahvamaja rendile. Linda rahvamaja juurde kuulub Võrumaa suurim saal lavaga, fuajee koos köögiroomiga ja tualetid.

Mittetulundusühing Õpi-Liigu Keskus on registreeritud 16. aprillil 2010 ja tema tegevusest saab hea ülevaate Uue-Antslas Liikluslinnakut külastades.

Aivo Värton: Linda rahvamaja rentides on mittetulundusühingul eesmärk tuua rohkem kultuuri Antsla valda ja hoida aktiivses kasutuses maakonna suurima põrandapinnaga saal. MTÜ Õpi-Liigu Keskus on suur sõprusring (Üllar Saaremäe, Tiit Uibosaar), mis võimaldab korraldada kontserte, pidusid ja teatrietendusi. Edaspidi saaks rahvamaja ruumides korraldada pidulikke vastuvõtte, jõulupidusid, laste jõulumaa ja nõupidamisi. Et maja oleks igapäevaselt töös, võtame selleks tööle ühe inimese.

Linda rahvamaja rendile võtmisega kaob Antsla vallavalitsusel hoone ülalpidamiseks täiendavate kulude tegemise risk, kui tegutses kahjumiga, katame kulud oma taskust, kui läheb hästi, saame investeerida uutele ja suurematele väljakutsetele.

26. mail esitatud avaldusele on vallavalitsus vastanud, et meie poolse ettepanekuga tegeletakse ja töötatakse välja rendile andmise tingimusi.”

Antsla vallavalitsus soovib kaitseministeeriumilt Nursipalu harjutusvälja laiendamise eest kolm miljonit eurot leevendustasu

Kalle Nurk

1. detsembril 2022 kutsus Antsla vallavalitsus Tsooru rahvamajja kohtumisele kõiki Antsla vallas Nursipalu harjutusvälja laiendamise alale ning mõjualasse jäävaid inimesi. Inimeste kokkukutsu-mise eesmärgiks oli vallavalitsusel saada parim ülevaade ja arusaam inimeste ootustest, hirmudest ja muredest, et mõelda läbi tegevused oma elanike toetamiseks. Toona lubasid vallaametnikud igati kaasa aidata sellele, et Nursipalu harjutusvälja laiendamise protsess toimiks valla elanike ja kogukondade vaatest võimalikult inimlikult.

Pöördusin 7. märtsil vallavalitsuse poole järelepärimisega, et teada saada, milliseid samme on vallavalitsus astunud pärast inimestega kohtumist, mis on saanud detsembrikuu kohtumisel esitatud küsimustele vastuse leidmisest ja kuidas on vallavalitsusel kavas rahvast teavitada küsimustele saadud vastustest? Samuti soovisin teada saada, kas on vallavalitsus määranud kindla vastutaja, kes tegeleb Nursipalu harjutusvälja laiendusega ja kes ning mis teemadel on vallaametnikest kaitseministeeriumiga suhelnud.

10. aprillil laekubki vallavalitsuse vastus, mille allkirjastanud vallavanema ülesannetes abivallavanem Kurmet Müürsepp:

1. 7. veebruaril arutasid Antsla vallavolikogu komisjonide esimeestest, vallavolikogu esimehest ja vallavanemast koosnev tööriühm rahvakoo-olekul ülestõstatatud küsimusi.

2. Konkreetset isikut, kes tegeleb Nursipalu teemaga, vallavanem määranud pole. Vastavalt kohaliku omavalitsuste omavalitsusüksuse põhimäärusele vastutavad Antsla vallas Nursipaluga seonduva eest volikogu esimees ja vallavanem.

3. Kui kaitseministeerium väidab, et pärast 10. oktoobrit 2022 on neil järgnenud tihe suhtlus kohalike vallajuhtidega e-posti ja telefoni teel. Siis vallavalitsuse vastuskirjas nimetatakse ametliku kirjana ära ainult kokkulepe 21.11.2022 toimuva kohtumise ajakava ja üksikasjade kohta.

4. Kaitseministeeriumiga Antsla valla poolt suhtlevad vallavanem Avo Kirsbaum ja abivallavanem Kurmet Müürsepp. Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus on Antsla vallavalitsusele saatnud ka 13.03.2023 arendatava Nursipalu harjutusvälja kasutamise kirjelduse.

Vastuskiri on lühike, kuid siiski saan teada, kes informeerivad kaitseministeeriumi Antsla vallas toimuvast ja saavad sealtpoolset informatsiooni. Vallavanem ja abivallavanem on kaitseministeeriumilt saanud infot hoidnud enda teada, mistõttu volikogust kostub kogu aeg, et keegi mitte midagi ei tea. Samuti on volikogu liikmetel ja vallarahval teadmata, kuidas on kulgenud vallas moodustatud Nursipalu harjutusväljaga seotud töögrupi tegevus ja milliste järeldusteni jõutud.

Kahe vallaametniku suhtluse kaitseministeeriumiga ja töögrupi tegevuse info hoidmine väikeses ringis on üheks põhjuseks, miks volikogu liik-

med pole osanud vastu võtta seisukohta, kuidas suhtuda Nursipalu harjutusvälja laiendusse. Samas näitavad volikogu liikmed ka ise passiivsust, et pole välja selgitanud valijate arvamust.

Eelolevast kirjeldusest lähtuvalt puudub Antsla valla ülevaade, milliseid tagajärgi toob vallale Nursipalu harjutusvälja laiendamine ja kuidas suhtub vallarahvas harjutusvälja laiendusse. Antsla vallas sellega keegi lihtsalt ei tegele.

Üks volikogu liige on öelnud: „Mina olen küll Nursipalu harjutusvälja laienduse vastu, aga Merike (volikogu esimees Merike Prätz) pooldab laiendust ja seetõttu kartes temale vastumeelset otsust, seda küsimust volikogus hääletamisele ei pane.“

Tekib küsimus, kui volinikul on oma arvamus Nursipalu harjutusvälja laiendamise, miks ta volikogus hääletas maha Nursipalu harjutusvälja laiendamise osas otsuse vastuvõtmisele. Keda ikkagi see volinik volikogus esindab – kas vallarahvast või on Merike Prätze soovide kaitseja? Omavalitsuse volikogu valimistel usaldas rahvas kindlaid kodanikke ennast esindama, mitte kellegi teise pilli järgi tantsima.

Esimest korda olid Antsla vallavolikogu liikmed lõpuks sunnitud oma seisukohta avaldama 21. märtsil toimunud volikogu istungil. Võrumaa Arenduskeskus koos Võru maakonna vallajuhtidega oli kaitseministeeriumi saatmiseks ette valmistanud kirja, millele pidi Antsla vallavanem Avo Kirsbaum alla kirjutamiseks saama volinikelt loa.

Volinikud esitasid küll oma arvamusi, kuid taas lõpetas volikogu esimees arutelu käigu nii, et kindlat seisukohta ei võetudki. Järgmisel päeval kirjutas vallavanem Avo Kirsbaum koos teiste Võrumaa vallavanematega alla.

„Reformierakond

Eesti 200

Sotsiaaldemokraatlik Erakond

23. märts 2023 nr 1-4/56

Pöördumine Nursipalu

harjutusvälja laiendamine

10. märtsil 2023 toimunud Reformierakonna, Eesti 200 ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna (SDE) koalitsiooniläbirääkimiste seisu tutvustaval pressikonverentsil töid läbirääkijad välja, et koalitsioon kavatses Nursipalu harjutusväljaku laiendamisega kiiresti edasi liikuda ning seda tehakse riigikaitse erandi alusel.

Võru maakonna omavalitsused sellise lähenemisega ei nõustu, kuna tulevase harjutusvälja lähi mõjualasse jääb enam kui pool maakonna elanikest (ca. 19 490 elanikku). Lisaks on Võru maakonda aastakümneid arendatud vaigse ja kauni loodusega piirkonnana, kuhu ootame inimesi elama, puhkama ja kaugtööd tegema. Turismisektor, kaugtöölised ja paljud heal järjel olevad inimesed, kes on siia imeilusa looduse ja rahuliku piirkonna tõttu rakanud oma ettevõtluse ning kodu, on sunnitud olukorda ümber hindama. Võib juhtuda, et reaalsuseks osutub negatiivsetest mõjudest tingitud rahvaarvu vähenemine ja maksutulu langus. Läbi eelneva kahaneb veelgi maakonna omavalitsuste võimekus pakkuda inimestele

kvaliteetseid teenuseid. Seetõttu peame oluliseks lahendada Nursipalu harjutusvälja laiendamine läbi riigi eriplaneeringu. Eriplaneeringu protsessi käigus saab omavalitsusi ja kodanikke kaasavalt välja selgitada harjutusvälja laiendamisega seotud sotsiaalmajanduslikud mõjud. Kui mõjude hindamisest selgub, et tegevustel võivad olla märkimisväärsed mõjud, mis pole kompenseeritavad või on need riigile liiga kulukad, siis otsitakse harjutusalale uus asukoht.

Kui mõjud on kompenseeritavad, siis töötatakse koostöös kohalike omavalitsuste ja kodanikega välja meetmed nende leevendamiseks:

1. Kompensatsioonimeetmetena makstakse vajalike maade ja kodude soetamisel inimestele õiglane hüvitis;

2. Lähtudes tegelikest mõjudest tagatakse kohalikele kogukondadele harjutusala mõjude leevenduspakett, mis sisaldab m.h.:

2.1. Pikaajalist talumistatus otsese mõjuväljas olevatele isikutele;

2.2. Eriprogramme mõjude leevendamiseks;

2.3. Täiendavat rahastust Võru maakonnale uute töökohade tekkeks ja turismi ning kultuuripärandi toetamiseks;

2.4. Omavalitsustele inimeste põhine talumistatus muutustega kohanemiseks (maksubaasi vähenemine jms.);

2.5. Ja muud mõjude hindamisest ning tulevastest negatiivsetest mõjudest tulenevad leevendusmeetmed.“

Pöördumisele kirjutasiid alla Antsla vallavanem Avo Kirsbaum, Rõuge vallavanem Britt

Vahter, Setomaa vallavanem Raul Kudre, Võru linnaape Anti Allas ja Võru abivallavanem Juris Juhanson.

See, et Antsla vallavalitsus on kahepalgeline, selgub 21. mai vallavolikogu istungil, kus arutusel laenu võtmine. Kaitseministeeriumile saadetud ühiskirjas olid Võrumaa juhid ühisel meelel, et peavad oluliseks lahendada Nursipalu harjutusvälja laiendamine läbi riigi eriplaneeringu. Kui eriplaneering tehtud ja mõjud on kompenseeritavad, siis töötatakse koostöös kohalike omavalitsuste ja kodanikega välja meetmed nende leevendamiseks. 17. mail aga saadab Antsla vallavalitsus kirja kaitseministrile, kus vallavanem küsib kaitseministeeriumilt seoses Nursipaluga Antsla gümnaasiumi remondiks kolm miljonit eurot avanssi. Teame ju, et eriplaneering on tegemata, rääkimata koostöös omavalitsuste ja kodanikega leevendusmeetmete väljatöötamisest. Sellist vallavanema astunud sammu võib lugeda Võrumaa omavalitsuste suhtes reeturlikuks. Vallavalitsus on väikeses ringis ära otsustanud, kui suurt kahjustust nõuda Nursipalu harjutusvälja laiendamise eest, kuid on summa jätnud rahvaga kooskõlastamata. 21. mai Antsla vallavolikogu istungil tuleb ilmsiks, et vallavanema laual seisab puutumata ka 7. veebruaril Antsla vallavolikogu komisjonide esimeeste, vallavolikogu esimehe ja vallavanema poolt kaitseministeeriumile koostatud nõudekiri.

Võrumaa arengustrateegias nähakse maakonda maakonnaülese vallana

Kalle Nurk

Võru linnavalitsus on tulnud välja ettepanekuga moodustada 2025. aastaks maakonnaüleline vald. Antsla vallavolikogu arutas 21. mai istungil liitumist teiste valdadega ja jäi nõusse arengu- ja planeerimiskomisjoni otsusega – jätkata ka edaspidi iseseisva Antsla vallana. Volikogu esimees Merike Prätz arvas, et kuigi me jätkame iseseisvana, võiksime ikkagi toetada maakonna arengustrateegias maakonnaülese vallale ülemineku analüüsimist.

SA Võrumaa Arenduskeskus juhataja liige Tiit Toots: Kõik Võrumaa vallad on andnud tagasiside, et 2025. aastaks maakonnaüleline Võru valla moodustamine oleks kiirustatud samm. Küll aga on Võrumaa omavalitsustel vaja leida lahendusi, kuidas edasi elada. Elame praegu väga kiiresti muutuva ajas. Olude sunnil oleme üha rohkem sunnitud tegutsema ühes koos leidmaks ühisosi. Eks otsingud näita,

Tiit Toots.

milline see õige tee saab olema. Riigikogu liige, Võru endine linnaape Anti Allas: „Võru linnavalikogu poolt Võrumaa arengustrateegiasse esitatud sõnastus oli: Alustada kõigi Võru maakonna omavalitsustega läbirääkimisi maakonnaülese omavalitsuse loomiseks aastaks 2025.“

Eesmärk oli eelkõige kõik korrada ühe laua taha saada ja maakonda vähemalt esimeses

Anti Allas.

lähenduses terviklikult vaadata ja analüüsida. Kui ka liitumisest välja ei tule, siis vähemalt suuremad koostöökohad saavad läbi arutatud. Kedagi kuidagi suruda ei olnud plaanis. Olin siis ja olen ka praegu jätkuvalt seda meelt, et esimeses järgus peaksid liituma Võru linna ja Võru vald ning Rõuge vald. Meil on niipalju ühist ja kindlasti on kõigi tugev tõmbekeskus Võru linn. Antsla

Võrumaa vallad.

vald ja Setomaa vald võiksid tunnetuslikult jääda vähemalt esialgu eraldi – muidugi kui seda kinnitab ka analüüs ja sealne rahvas ka nii arvab. Tegemist on siiski mõlemal puhul Võrust piisavalt kaugel olevate piirkondadega, mille ainus väga tugev tõmbekeskus pole Võru linn, lisaks on Setomaa piirkonnal väga tugev oma kultuuriline identiteet, mida ehk on lihtsam oma valla sees ük-

sinda maksimaalselt arendada ja edendada.

Paraku Võrumaa arenduskeskuse nõukogus selline lähenemine ei leidnud heakskiitu ja sooviti pehmemat sõnastust. Niisiis sündiski järgmine eesmärk: „Analüüsida maakonna omavalitsuste haldusmudelit ja pakutavaid teenuseid ning töötada välja ettepanekud jätkuvalt teenuste osutamiseks.“

Minu arvates on see küll liiga üldine, kuid siiski parem kui mitte midagi. Kindlasti peame sellel teemal maakonnas omavahel rääkimist-arutamist jätkama, sest nüüd paar kuud Riigikogu õhku hingana saan selgelt aru, et meie kaugete piirkondade käekäik sõltub kahest asjast:

* Sellest kui palju me suudame kohapeal koostööd teha ja maksimaalselt efektiivselt toimetada (peame omaltpoolt tegema kõik, et paista maksimaalselt usutavad)

* Kui ühtselt, selgelt ja järjepidevalt suudame olla oma soovi väljendada keskvalitsuse suunal.

Kokkuvõttes on muidugi arusaadav, et haldusreformi teemasse suhtutakse eelkõige mõnedes piirkondades väga valulikul, kuna äsja saadud kogemused ei pruugi olla kõige paremad. Kõrvaltvaatajana on siiski hea meel, et vähemalt Antsla piirkonna ühinemine on olnud Võrumaal ehk üks edukamaid. Igal pool pole niigi hästi läinud. Olete tublid!”

Vallaametnikud eiravad mittetulundusühingutele toetuste andmise korda

Kalle Nurk

Antsla vallavalitsus on igal aastal toetanud mittetulundusühinguid nende tegevuses. Tegevustoetuse jagamisel võetakse arvesse hindamiskomisjoni tulemusi. Hindamiskomisjon arvestab sündmuse hindamisel kolme kriteeriumiga:

1. Projekti põhjendus. Eesmärkide saavutamiseks rakendatav tegevuskava.

2. Tulemus ning mõju kogukonnale ja valla arengule.

3. Projekti kulutõhusus.

Kolmeteistkümne rahataotluse esitaja sündmustest tunnustasid hindajad Urvaste Külade Seltsi poolt korraldatavat Urbanipäeva laada olevat kõige suurema mõjuga kogukonnale ja valla arengule ning andsid maksimaalsed punktid (4,0). Urbanipäeva laadalele järgnesid

Taotleja	Sündmus	Hindepunkt
MTÜ On Vaja Teha	Jaanus Kala viievõistlus	3,75
MTÜ Vahtra Talu Tegevused	Meistrite päev	3,75
MTÜ Õpihuvi ja Loomisrõõm	Seikluskasvatus valla noortele	3,75
MTÜ Õpihuvi ja Loomisrõõm	Liikumine liidab	3,75
MTÜ Urvaste Villike	Etendused Villike Teatritalus	3,50
MTÜ Kaikamäe	Kaikakandi kultuuriõhtute sari	3,50
MTÜ Tsooru V-klubi	Jaaniapäev Tsoorus	3,25
MTÜ Tsooru V-klubi	Tsooru külateatri esietendus	3,25
MTÜ Tsooru V-klubi	Emadepäeva kontsert Tsoorus	3,25
MTÜ Tsooru V-klubi	Tantsuõhtud Tsoorus	3,00
MTÜ Boose Selts	Jaanituli Boose järve ääres	3,00
MTÜ Urvaste Villike	Etendused teatriaidas	3,00
MTÜ Tsooru V-klubi	Tsooru kevadlaat	2,75
MTÜ Antsla Eakate klubi „Sügismeloodia“	Tutvumine Eestimaaga	2,75
MTÜ Perlep	Huvi ja kultuurireisid	2,50
Erko Sibul	GreenPro Antsla linna rahvasprint	2,50
MTÜ Urvaste Spordiklubi	Tamme turniir võrkpallis	2,50

Nagu eelmises Külalehes kirjutasime, esitas avalduse ka MTÜ Tsooru Koidukiired Külalehe väljaandmise toetamiseks. Avalduste vastuvõtja Kalev Joab leidis, et Külalehe ilmumine pole valla rahva jaoks mingi sündmus ja eraldas taotluse teistest. Seega ei saanudki hindamiskomisjon anda omapoolset hinnangut Külalehe mõjust kogukonnale ja valla arengule.

Kalev Joab: Kontrollisin laekunud avaldustes, kas eelarve osas on summad korrektsed, kavandavad tegevused ellu viidavad

kirjeldatud eelarvega. Ühtegi avaldust ei saanud vigade parandamiseks tagasi. 28. novembril esitasin taotlused nelja liikmelisele hindamiskomisjonile ja sain 30. novembril nende poolt täidetud lehed tagasi. Taotlusi üle vaadates leidsin, et Külalehe ilmumine pole mingisugune sündmus. Kuna üksi ei tahtnud sellist otsust langetada, arutasime seda küsimust 2. detsembril hindamiskomisjoni koosolekul. Ka komisjoni liikmed leidsid, et Antsla vallas ei ole Külalehe ilmumine mingisugune sündmus. Antsla vallavalitsus võttiski hindamiskomisjoni ettepaneku aluseks ja otsustas mitte toetada rahaliselt Külalehe väljaandmist.

MTÜde rahastamise kord näeb ette rahade jagamist pingerea alusel. 3. jaanuaril 2023 aga tulid hindamiskomisjoni liikmed Kurmet Mürsepp, Merle Tombak ja Kalev Joab kokku ja otsustasid ilma taotlejatega eelneva kokkuleppeta jagada 12 000 eurot ära kõigi taotlejate vahel.

Hindamiskomisjoni ettepanekul eraldatakse 2023. aastal toetusi

Toetuse saaja	Toetus eurodes
MTÜ Urvaste Villike / suveetendused „Metuusala“ Villike Teatritalus	1300
MTÜ Kaikamäe / Kaikakandi kultuuriõhtute sari	1000
MTÜ Boose Selts / jaanituli Boose suurjärve ääres	800
MTÜ On Vaja Teha / Jaanus Kala viievõistlus	800
MTÜ Urvaste Külade selts / Urbanipäeva laat	800
MTÜ Kaikamäe / arengutoetus	700
MTÜ Vahtra talu / Meistrite päev Antsla keskkonnas	700
Urvaste Spordiklubi MTÜ / Tamme turniir võrkpallis	700
MTÜ V-klubi / emadepäeva kontsert Tsooru rahvamajas	650
MTÜ V-klubi / jaaniapäeva simman	650
Erko Sibul / GreenPro Antsla Linna Rahvasprint 2023	600
MTÜ Urvaste Külade Selts / arengutoetus	600
MTÜ Eakate klubi „Sügismeloodia“ / arengutoetus	500
MTÜ V-klubi / tantsuõhtud Tsooru rahvamajas	500
MTÜ Õpihuvi ja loomisrõõm / arengutoetus	500
MTÜ Õpihuvi ja loomisrõõm / seikluskasvatus valla noortele	500
MTÜ Eakate klubi „Sügismeloodia“ / tutvumine Eestimaaga	400
MTÜ Perlep / huvi- ja kultuurireisid kogukonna kultuurihuvilistele liikmetele	400

MTÜde toetamisel korrast mittekinnipidamine on tulnud teemaks igal aastal. Vaatamata tähelepanu juhtimisele, jätkavad ametnikud oma loominguga. Tekib küsimus, milleks Antsla vallavolikogu 10. augustil 2020 võttis vastu „Antsla valla eelarvest mittetulundustegevuseks toetuste andmise korra“, kui seda korda ei järgita?

Antsla vallavalitsus soovib Nässmõisa järvele ehitada ujuva suitsusauna

Kalle Nurk

29. mail tuli Antsla vallavalitsus arengu- ja planeerimiskomisjoni välja sooviga ehitada Nässmõisa järvele ujuv suitsusaun. Komisjoni koosolekust võttis osa kaheksast liikmest kolm (Kaspar Kurve, Merike Prätz ja Veiko Haugas). Arengukomisjoni esimees oli koosolekule kutsunud osalema külalistena vallavanem Avo Kirsbaumi, arenguspetsialist Kalev Joabi, kultuuri- ja noorsootööspsialisti Merle Tombaku, volikogu liikmed Kadri Hillak, Kristina Kreevald ja Lea Jõevere.

Kaspar Kurve tutvustas Antsla Kultuurikeskuse huvitavat projektist Eesti Kunstiakadeemiaga (EKA). EKA esimese kursuse arhitektuuriosakonna tudengid on teinud ettepaneku ehitada Nässmõisa järve saarekesele suitsusauna. Avo Kirsbaumi sõnade kohaselt on Antsla vallavalitsus seda ettepanekut arutanud. Kuna Eestis kehtivate seaduste kohaselt ideed pole võimalik teostada, leiab vallavalitsus väljapääsuna ehitada hoopis sellisel juhul ujuv suitsusaun, mis ühendatakse ujusillaga. (Antsla vallavalitsus on juba ühel korral proovinud valla maine kujundamiseks ujuv-silla ja pontoonide kasutamist. Tol korral sooviti Tsooru järvele rajada söögikoht. Asi lõppes kohtuskäimisega, mis nurjas vallavalitsuse plaanid ja volikogu otsused järve rendile andmiseks. Nüüd püüab vallavalitsus taas leida teed, kuidas seadustest mööda hiilida.)

Kuigi suitsusauna ehitamisega tahetakse algust teha juba augusti kuu teises pooles, pole ametnikel veel selget pilti, kuidas sauna kasutamine toimima hakkab. Eks siin saa tuua taas võrdlusena seekord Linda rahvamaja renoveerimist, kus kiirustatakse raha kulutamiseks, aga mis edasi saab, valitseb teadmatus.

Antsla valla ametnike asjaajamise teeb tavainimesele kummaliseks see, et Nässmõisa järv on reostunud ja inimesed seetõttu loobunud sealse ujumiskoha kasutamisest. Vallavalitsus tellis ligikaudu 30 000 eurot maksma läinud projekti järve puhastamiseks. Tekib küsimus, kuidas aitab kaasa Nässmõisa järve puhastamisele ujuv suitsusaun?

Antsla vallavalitsuse soov Nässmõisale suitsusauna ehitamine tuli kui vihm selgest taevast. Sauna ehituseks on tarvis ligikaudu 30 000 eurot, millest aga polnud juttugi märtsi kuus vastuvõetud valla eelarves. Samuti on Antsla Kultuurikeskuse juht öelnud, et valla raske majandusliku olukorra tõttu on kärbitud kultuurikeskuse eelarvet

peaaegu poole võrra. Kui vallavalitsus leiabki võimaluse projektirahade ja eratoetustega saun üles panna, siis sauna kasutamise hoidmiseks kuludega peab siiski edaspidi arvestama. Teame seda, et vallavalitsus on leidnud järgmiseks aastaks 100 000 euro kokkuhoiu võimalused, kuid vajaka jääb veel 300 000 eurot. Arengu- ja planeerimiskomisjonis kohalolijatest keegi Kaspar Kurve poolt huvitavaks projektiks nimetatud plaani vastu polnud.

Kuidas sobitub kokku suitsusauna ehitamine Nässmõisa järvele volikogu esimehe Merike Prätze ja vallavanem Avo Kirsbaumi üleskutsega edaspidi põhjalikult läbi kaaluda kõiki kulutusi ja investeeringuid, kui ise näitavad teistsugust eeskujut.

Suitsusauna ehitamist püüavad vallaametnikud siduda 23. - 24. septembril 2022 Vastseliinas toimunud Vunki Mano mõttetalguga, kus visiooniga teha Antslast 2035. aastaks hinnatud elukoht, mille elanikud räägivad linnast uhtkusega ja säärasim-selt. Antslat tuntakse üle ilma loovate lahenduste ja erilise linnaruumi poolest. Vunki Mano loometalgul osalejad leidsid, et Antsla linnal puudub kindel identiteet, mida positiivse kuvandi loomisel kasutada. Nad väitsid, et paljud ei seosta Hauka laata Antsla linnaga. Hauka laadast palju võimsamana näevad nad reklaamide Antsla linna Tagurpidi Antslaga. Selleks kavandatakse kohtumisi teema tutvustamiseks kohalikele omavalitsustele, ettevõtjatele ja kohalikele kogukonnale, planeeritakse ideekorjet elanike seas kontseptsiooni ja tööriistakasti täiendamiseks ning tagurpidi Antsla loo loomine koos kogukonnaga.

Vunki Mano mentorid ja žürii leidis, et teema on tõsine ja meeskond teema jaoks ka õige, sest ei ole tõsise teema puhul kaotanud rõõmu ja huumorit. Keeruline aga on asja elluviimine.

Vunki Mano kuendal loometalgul polnud sõnakestki Nässmõisa järvele tehtavast suitsusaunast. Tagurpidi Antsla mõtte teostuse keskpunktiks pidi saama Antsla keskkonna väljaehitamise, mille projekteerimisele on juba kümneid tuhandeid eurosid kulutatud. Keskkonna väljaehitamise esimesest etapist (lipuväljak) on Antsla vallavalitsus juba loobunud, kuna hangetest tulenevalt ulatuks selle maksumuseks üle 300 000 euro, rääkimata kogu keskkonna projekti elluviimisest. Hetkel tundub küll, et Tagurpidi Antsla loomine on tekkinud ainult mõne inimese kinnisideeks, mida siis püütakse kasvõi väevõimuga ellu viia.

Postkontorid Eestis tasapisi vähendavad oma pindasid, paljudes kohtades suletakse postkontori uksed lõplikult. Ka Antsla linnas kolis postkontor väiksematesse ruumidesse. Postkontorite töötajate töökoormust vähendavad tublisti pakiautomaadid. Antsla linnas COOPi juures on üles seatud oma pakiautomaadid Omniva, DPD, Smartpost ja Venipak. 5. juunil paigaldati Omniva pakiautomaat ka Tsooru rahvamaja juurde. Foto: Kalle Nurk

Antsla linnas avatakse peagi Grossi Toidukaubad poeüksed

Kalle Nurk

Antsla kandi rahvas on aastaid rääkinud, et Antslas võiks olla ka teine suurem kauplus, mis suudaks pakkuda konkurentsi Antsla Tarbijate ühistule. Nüüd ongi see teoks saamas. Kuidas kaks suurt kauplust teineteise kõrval majandamisega hakkama saavad, näitab tulevik.

2021. aasta sügisel hakkas levima uudis, et ka Antsla linnas võib lähitulevikus Virumaa suurärimees Oleg Gross avada OG Elektra ettevõttele kuuluva toidukaupade kaupluse. Nüüd ongi aeg niikaugel, et kaupluse seinad on püsti ja hoone sise-muses käib vilgas tegevus.

AS OG Elektras töötav piirkonnajuht Külleke Kallaste: Lisaks piirkonnajuhile, on minu tööpöld palju laiem. Hetkel olen tegevuses Kilingi-Nõmmele uue toidupoe avamisega. Kilingi-Nõmme Grossi toidupood peaks oma ukseid avama juba enne jaanipäeva. Siit suundun edasi Avinurmele, kus samuti käib vilgas ehitustegevus. Avinurmel Grossi Toidukaubad kauplus peaks ukseid avama juuni teises pooles ja siis Antslas. Antslasse ma veel jõudnud pole, aga tõenäoliselt juba juuni lõpus saab Antsla linn mõneks ajaks minu teiseks koduks. Kuidas Antslas toidupoe ehitustegevus kulgeb, oskab kõige parema ülevaate anda Raigo Mölder.

Raigo Mölder: Oleme igati valmis Antsla Grossi Toidukaubad poe avamiseks. Sisustus

AS OG Elektra avab peagi Antsla linnas oma toidukaupade poe. Poe sisustus on olemas ja töötajadki. Ehitajate poolt on tekkinud väike viivitus. Pildi paremas servas on näha peagi valmiv Grossi toidupood, paremal aga puude varjus COOPi pood. Pilt on tehtud 6. juunil 2023. Foto: Kalle Nurk

on kõik olemas ja ka töötajad komplekteeritud. Natuke jännis on ehitajad ja kavandatud Grossi Toidukaubad kaupluse avamine Antslasse võib mõned päevad edasi lükkuda. Siiski pole me maha matnud lootust 5. juulil ka Antslas kaupluse ukseid avada. Kaupluse avamisega suuremat pidulikkust ole-

ma ei saa, kui ainult niipalju, et kaupluses võib kohata tavapäevadega võrreldes rohkem ülemusi. Kell 10 tehakse kaupluse ukseid lahti ja kõik on oodatud ostlema.

AS OG Elektral tõenäoliselt pole suurt mahti Antslas toimuvale pöörata, sest tal on üle Eesti kokku 74 toidukaup-

lust, lisaks kolmele avamisjärgus kauplusele valmivad teisel poolaastal Roela, Kiisa ja Mustla kauplus, veel aasta lõpus võidakse ehitustöödega alustada Sõmeru Grossi toidupoe ehitamisega. Külalehe ilmumise päevaks on Kilingi-Nõmmel Grossi Toidukaubad juba avatud ja AS OG Elektra

omanik Oleg Grossil oli põhjust rõõmustamiseks.

Oleg Gross: Avamispäev ületas meie ootusi. Eriti suurt heameelt teeb, et väga palju osteti meie omatoodangut, oluliselt rohkem, kui teiste avamiste puhul. Nii nagu Antslaski, on ka Kilingi-Nõmmel Coop'i pood. Oleg Gross on täis usku,

et mõlemale kaupluseketile jätkub turgu ja mahutakse ilusti ära. „Eks nii meie kui ka Coop püüame pakkuda parimat ja inimestel on rohkem valikuid, sest mida ühest poest ei leia, saab ehk teisest. Lõpuks võidak igal juhul tarbija.”

Tsooru kergliiklustee ehitamine on lõpujärgus

Kalle Nurk

Käesoleva aasta märtsi viimastel päevadel saabus lõpuks see hetk, kui algasid Tsooru kergliiklustee ehitustööd. Antsla vallavalitsus sõlmis 9. märtsil osahinguga MPI Kivipaigaldus lepingu lõpptähtajaga 21. oktoober. Tee ehitamise kogumaksumus koos käibemaksuga on arvestatud ligikaudu 300 000 eurot. MPI Kivipaigaldus osahing on tsoorulastele tuntud firma. Tema töö kvaliteeti võib hinnata Tsooru rahvamaja esise parklaga. Tõenäoliselt tööd lõpetatakse ennetähtaegselt ja loodetakse valmis saada juba jaanipäeva paiku.

Kergliiklustee Tsooru tuleb plaanitust paarsada meetrit lühem. Kui esialgu plaaniti kergliiklusteega ühendada Tsooru ja Mustamäe bussipeatus, siis vallaametnike sõnusti ei saadud paari maaomanikuga kaubale. Nii lõpebki tee ära Tsooru paisjärve ääres Luhametsa-Sänna ristmikul. Mõnes mõttes on kahju, et täies pikkuses polnud võimalik ehitada, sest välja on jäänud ohtlik teelõik Tuuleveski mäe näol.

Tsooru kergliiklusteel on mitu kasutegurit.

Kõige olulisem on muidugi inimeste ohutus. Ka

Tsooru kergliiklustee ehitus on lõpujärgus. Kõige problemaatilisem oli Tsooru paisjärve äärne teelõik, kus tuli maapinda tõsta ligikaudu neli meetrit. Pilt on tehtud 6. juunil 2023. Foto: Kalle Nurk

autojuhid võivad nüüd riskivabamalt sõita. Kergliiklustee tõstab tunduvalt Tsooru paisjärve vaatlust ilu. Tõsi,

selle ilu eest pidi vald kõvasti lõivu maksma. Kergliiklustee ehituse juures oligi kõige problemaatilisem järveäär-

ne teelõik. Seda osa kasvata kõrgusesse ligikaudu neli meetrit. Et ei tekiks vajumist, kasutati koti süsteemi: liiv,

kangas, liiv, kangas jne. Tsooru kergliiklustee läbib Tsooru mõisaparki, mis juhatab nüüd inimesed puude vahele jalu-

tama. Kindlasti kasvatab see inimestes huvi uurima möödunud aegu. Kui seni mööda sõiduteel jalutades oli inimeste tähelepanu rohkem suunatud liiklusohutusele, siis nüüd on neil võimalus silmitseda pargis asuvaid puuskulptuure. Kergliiklustee ääres saab olema kolm pinkidega sisustatud puhkenurka. Just pargipinkidest on siinkandis suurt puudust tuntud. Kergliiklusteed valgustavad tänavalaternad. Eks neid häid külgi võib jäädagi üles lugema. Suur tänu vallavalitsusele, et Tsooru kergliiklusteele raha leiti ja see nüüd valmis ehitatakse.

Antsla vallas paiknevad veel kergliiklusteed Antsla-Kobela küla ja Antsla-Kraavi küla vahelisel lõigul ning Uue-Antslas. Niipalju kui Tsooru küla läbivast ohtlikust teelõigust, on sama palju ning kaua räägitud Antsla linna ja Vana-Antsla vahelisest alast. Viimasena nimetatud teelõik on Antsla vallas arvatavasti kõige enam jalakäijatega koormatud. Kas ja millal saab sinna kergliiklustee, keegi ennustada ei oska. Vallavalitsuses oodatakse suurema mahukusega meetet, kust saaks siis küsida projektitoetust. Vallal ise oma jõududega selle kergliiklustee väljaehitamiseks vahendeid napib.

Ester Karuse edastas Riigikogu istungil Nursipalu avalduse

Kalle Nurk

Möödunud aasta sügisel jõudis avalikkuse ette kaitseministeeriumi plaan laiendada Nursipalu harjutusvälja kolm korda. Mõistes, et tagatoas on harjutusvälja laiendamise otsus juba tehtud ja on ainult tarvis vormistada, tekitas inimestes suurt pahameelt. 27. detsembril registreeriti mitmetulundusühing Meie Nursipalu, kes on võtnud enda peaesmärgiks esindada ja kaitsta planeeritava harjutusvälja laienduse tõttu kannatavate inimeste huvisid. 22. aprillil tuli kokku Võrokesse Kongress (139 delegaati), kus võrokesed kuulutasid end põlisrahvaks. Võrokesse kongress tuli kokku, sest muutuv maailmas (pidades silmas Nursipalu harjutusala laiendamist) tekkis vajadus enda õiguste eest valjuhäälselt seista.

7. juunil esines Riigikogu ees Ester Karuse: „Alustan sellest, et Eesti peab olema kaitstud ning riigi julgeolekuvõime vajab pidevat arendamist. Usun, et selles osas oleme kõik ühte meelt.“ Ester Karuse võtab ettekandes kokku näidete toel viimaste aastate sündmused Nursipalu ümber. Ta nendib, et Nursipalu harjutusväljaku laiendamise protsess hakkas viltu vedama juba esimesest sammust, jättes omavalitsused ja kohalikud

Ester Karuse.

inimesed infosulgu. Võimust võttis teadmatus, tekkisid möödarääkimised ning tõstatas rahva pahameel. Mitmete meeleavalduste ja allkirjade korjamist ei saa inimestele pahaks panna. Vahtetult enne valimisi tundus, et valitsusel on soov teha vigade parandus, kuid see jäi vaid silmapaettek. Valitsuse liikmed on oma sõnumites taandanud probleemi 21-le majapidamisele ja rahva rahaga nende kinni maksmisele, unustades ära, et me räägime inimeste kodudest. Elus on asju, mida ei saa pelgalt rahaga osta ega kinni maksta.

„Valitsus on vältinud arutelu, millist mõju avaldab see pikemas vaates Võrumaale ja Kagu-Eestile tervikuna. Võru-, Valga- ja Põlvamaal on tegelikult suurepärane elukeskkond

oma kultuurilise eripära, kauni looduse ja kohapeal elavate tegusate inimestega. Nursipalu laiendamise plaan keerab piirkonna senise identiteedi pea peale.

Oleme pingutanud, et tuua Kagu-Eesti kaardile tagasi – lisandunud on uusi töökohti, rohkem avalikke teenuseid ning paljud noored pered on rajanud oma uue kodu. Ikka selleks, et seista vastu täielikule ääremaastumisele. Kui Nursipalu laiendamise plaan sellisel kujul teoks saab, siis astume mitu sammu piirkonna arengus tagasi. Kes on need inimesed, kes soovivad rajada oma elu piirkonnas, kus on kuulda kahurite kõminat? Milliseid arengusuundi ja tulevikuplaane saab seada kohalik ettevõtja? Mis saab kaunist looduskeskkonnast, mis ikka on inimesi piirkonda meelitanud.“

Ester Karuse pakub välja lahenduse inimestega suhtlemise ja protsessi kaasamise näol. Veel ei ole hilja taastada usaldust riigi ja kogukonna vahel, tuleb teha paar sammu tagasi. Oma sõnavõtu lõpetab Ester Karuse: „Lõppude lõpuks pole inimestega suhtlemata võimalik midagi korraldada. Inimesed ei unusta, pigem jääb pörkuva kaanega pott pliidil podisema ning on kahjuks ainult aja küsimus, millal see kaas surve all pealt lendab.“

Näsmõisa järv paikneb Antsla linna piiril. Järv on hakanud kinni kasvama ja vallavalitsus on tellinud projekti veesilma kordategemiseks. Ka on vallavalitsus heaks kiitnud plaani ehitada augusti kuus järvele pontoonidel asuv suitsusaun. Pilt on tehtud 17. juunil 2023.

Foto: Kalle Nurk

Pildid Antsla valla kergliiklusteedest

Antsla Kobela kergliiklustee projekterimisega alustati 2011. aastal. Koos Antsla-Vaabina maantee rekonstrueerimisega võeti vallas ette 2018. aastal ka Antsla linna ja Kraavi küla vahelise kergliiklustee väljaehitamine. 2020. aastal jätkati Urvaste valla ajal alustatud Uue-Antsla jalgratta- ja jalgteeprojekti ülevaatamise ja tee väljaehitamise. 2022. aastal valmis Tsooru kergliiklustee, mille ehitustöödega tehti algust 2023. aasta märtsis.

Fotod: Kalle Nurk

1. Kraavi kergliiklustee.
2. Kobela kergliiklustee.
3. Uue-Antsla kergliiklustee.

8. JUULI

KELL 11.00

ANTSLA GÜMNAASIUMI STAADIONIL

JAANUS KALA

25

VIIEVÕISTLUS

Siin ei ole kaotajaid!

•Antsla•

OSAVÖTT 15€

KERGEJÕUSTIKU VIIEVÕISTLUS MEESTELE 100 m, kaugushüpe, kuulitõuge, odavise, 1500 m mehed, mehed 40+ ja mehed 50+

KERGEJÕUSTIKU NELJAVÕISTLUS NAISTELE 60 m, kaugushüpe, kuulitõuge, 600 m naised, naised 35+ ja naised 45+

- ✓ LASTELE JOOKSUVÕISTLUSED
- ✓ TASUTA BATUUT JA KIIKING
- ✓ TÄPSUSLASKMINE ÕHUPÜSSIST
- ✓ NAISKODUKAITSE ON TAGALAS
- ✓ AVATUD KOHVIKUD

AUTASUSTAMINE STAADIONIL

TOIMUB LOTERII

Afterparty videodisko 1997-2023

Antsla Jahikeskuses kell 20.00

Korraldaja: MTÜ On Vaja Teha
Küsimused: Joanus Kala 508 4806

jaanuskalaviivoistlus.ee

UUED NING VÄHEKASUTATUD RIIDED AMEERIKAST

Lembitu 2a, Võru
www.usatodaystyle.eu

Avatud E-R 10-17, L 10-15

Väljaandja:
MTÜ Tsooru Koidukiired
Toimetaja: Kalle Nurk
e-post:
antsla.kulaleht@gmail.com
Järgmine Külalet ilmub kahe kuu jooksul.